

SUUNTO

M9

HANDLEIDING

SUUNTO

KLANTENSERVICE

Suunto Oy

Tel +358 9 875870

Fax +358 9 87587301

Suunto USA

Tel 1 (800) 543-9124

Canada

Tel 1 (800) 776-7770

European Call Center

Tel +358 2 284 11 60

Vragen over PC

softwarehelpdesk@suunto.com

Suunto Website

www.suunto.com

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	6
1.1 CHECKLIST	6
1.2 ONDERHOUD	6
1.3 WATERBESTENDIGHEID	7
1.4 OPLADEN VAN DE BATTERIJ	7
2. GEBRUIKSAANWIJZINGEN VAN UW SUUNTO M9	8
2.1 VENSTER	8
2.1.1 Modusindicator	8
2.1.2 Batterij-indicator	8
2.1.3 Alarmsymbool	8
2.1.4 GPS Activiteit en Nauwkeurigheidsbalk venster	8
2.2 TOETSEN	9
2.2.1 Kort en Lang indrukken	9
2.2.2 Start/Data toets	9
2.2.3 Stop/Cancel toets	9
2.2.4 Enter toets	10
2.2.5 Pijltjestoetsen	10
2.2.6 Vergrendeltoets	11
2.3 MENUS	12
2.3.1 Basis Menu Structuur	12
2.3.2 Navigeren in de Menu's	13
2.4 Hoe werkt GPS	13
2.4.1 Overzicht	13
2.4.2 "Oogcontact" nodig	14
2.4.3 Nauwkeurigheid	14
2.4.4 GPS gebruiken	14
2.4.5 Veelzijdigheid	15

3. MODI	16
3.1 ALGEMENE INFORMATIE	16
3.2 TIME MODUS	16
3.2.1 Hoofdvenster	16
3.2.2 Stopwatch	17
3.2.3 Menu Functie	17
3.2.4 Alarm	17
3.2.5 Time/Date [Tijd/datum]	18
3.2.6 General [Algemeen]	20
3.2.7 Units [Eenheden]	22
3.3 WEATHER MODUS	26
3.3.1 Hoofdvenster	26
3.3.2 Menu Functie	27
3.3.3 Baro Mem [Barometrisch geheugen]	27
3.3.4 Baro Al [Weeralarm]	27
3.4 COMPASS MODUS	28
3.4.1 Hoofdvenster	28
3.4.2 Menu Functie	29
3.4.3 Kalibreren van het kompas	29
3.4.4 Declinatie	31
3.5 SAILING MODUS	32
3.5.1 Hoofdvenster	32
3.5.2 Menu Functie	34
3.5.3 Tracking [Volgen]	34
3.5.4 Tracks [Afgelegde weg]	34
3.5.5 Race	35
3.6 NAVIGATION MODUS	36
3.6.1 Hoofdvenster	36
3.6.2 Menu Functie	38
3.6.3 Navigate [Navigeren]	38

3.6.4	Routes	39
3.6.5	Race	42
3.7	RACING MODUS	43
3.7.1	Hoofdvenster	43
3.7.2	Menu Functie	46
3.8	HET MENU FUNCTIE	52
3.8.1	GPS	52
3.8.2	MOB	53
3.8.3	MEMPoint [Geheugenpunt]	54
3.8.4	POSITION [Positie]	55
3.8.5	WINDDIR [Windrichting]	56
4.	EXTRA VOORZIENINGEN	57
4.1	PC INTERFACE	57
4.1.1	Gegevens overbrengen	57
4.2	SUUNTO SAIL MANAGER	58
4.2.1.	Suunto Sail Manager Voorzieningen	58
4.2.2	Suunto M9 instellingen veranderen	59
4.3	SUUNTOSPORTS.COM	60
4.3.1	System Vereisten	60
4.3	SUUNTOSPORTS.COM	60
5.	TECHNISHCE GEGEVENS	63
6.	GPS DATAWEERGAVE	64
7.	WOORDENLIJST	72
8.	COPYRIGHT EN HANDELSMERK	75
9.	CE COMPLIANCE	76
10.	GARANTIEBEPERKINGEN EN ISO 9001 EISEN	76
11.	AANSPRAKELIJKHEID	77

1. INLEIDING

Gefeliciteerd, uw zojuist aangeschafte Suunto M9 is ontwikkeld om jarenlang te genieten van uw zeilactiviteiten.

De Suunto M9 is een betrouwbaar hoogwaardig elektronisch instrument voor recreatief gebruik.

N.B.: *Suunto M9 mag niet gezien worden ter vervanging van metingen die een professionele of industriële precisie vereisen.*

1.1 CHECKLIST

Bij aankoop van dit instrument dient u ervoor te zorgen dat de inhoud de volgende onderdelen bevat:

- Suunto M9
- Docking Station
- Lader
- PC-interface kabel
- CD met de Suunto Sail Manager-software en Suunto M9 handleiding
- Suunto M9 Quick Guide

Indien een van deze onderdelen ontbreekt dient u contact op te nemen met de verkoper van wie u dit hebt gekocht.

1.2 ONDERHOUD

Volg uitsluitend de aanwijzingen op die in deze handleiding staan. De Suunto M9 niet uit elkaar halen of zelf repareren. Bescherm uw Suunto M9 tegen stoten, hitte en langdurige blootstelling aan direct zonlicht. Wanneer u de Suunto M9 niet gebruikt, kunt u deze het beste opbergen op een schone, droge plaats bij kamertemperatuur.

U kunt de Suunto M9 schoonmaken met een vochtige (warme) doek. Voor hardnekkige vlekken en krassen kunt u een zachte zeep gebruiken. Gebruik geen sterke chemische middelen zoals benzine, reinigingsoplosmiddelen, aceton, alcohol, insectenwerende middelen, zelfklevend materiaal en verf op de Suunto M9 opdat deze stoffen de lak, de behuizing en de afwerking kunnen aantasten. Houd de interfacecontacten voor de PC schoon met bijvoorbeeld een tandenborstel. Houd de omgeving rond de sensoren vrij van vuil en zand. Steek nooit een voorwerp in de sensoropeningen.

1.3 WATERBESTENDIGHEID

De Suunto M9 is getest op waterbestendigheid tot 10 bar (gelijk aan een diepte van 100 m/330ft) volgens de ISO 2281norm (www.iso.ch). Echter, het is geen duikinstrument en mag niet worden gebruikt tijdens het duiken om gegevens onder water te verkrijgen. Druk niet onder water op de toetsen.

N.B.: Veel water of vuil onder de afsluiting van de Suunto G9 kan de satellietontvangst verstoren.

1.4 OPLADEN VAN DE BATTERIJ

De Suunto M9 heeft een inwendig oplaadbare batterij. U kunt de batterij ongeveer 500 keer opladen. De levensduur van een enkele oplading hangt af van het gebruik van de GPS, het kompas en de gegevensverwerkingfuncties. Indien de waarschuwingsindicator op het venster de rode zone bereikt, geeft het aan dat de batterijvoltage laag is. Wanneer dit gebeurt, dient u de batterij op te laden. Echter, extreem koud weer kan de batterijvoltage beïnvloeden zelfs wanneer de batterij nog volledig werkt. Als de waarschuwingsindicator is geactiveerd bij temperaturen boven de 10°C (50°F), moet u de batterij opladen.

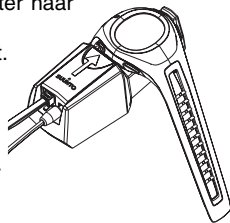
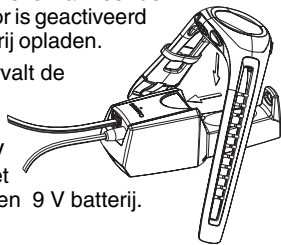
Probeer niet zelf de batterij te vervangen, hierdoor vervalt de garantie. Breng de Suunto M9 naar een officieel erkend Suunto dealer om de batterij te vervangen.

U kunt de batterij opladen met een 110V of 220 V lichtnetoplader (hangt af van het aankoopgebied), met een sigarettenaansteker oplader (naar keuze) of met een 9 V batterij.

Opladen van de batterij:

1. Plaats de Suunto M9 op het docking station met het venster naar boven.
2. Stop de oplader in het docking station en in een stopcontact.
3. Als de waarschuwingsindicator een volle batterij aangeeft, haal de oplader uit het stopcontact. De Suunto M9 is nu klaar voor gebruik.

N.B.: Intensief gebruik van de GPS, achtergrondverlichting en kompas vermindert de levensduur van de batterij aanzienlijk.

2. GEBRUIKSAANWIJZIGINGEN VAN UW SUUNTO M9

2.1 VENSTER

2.1.1 Modusindicator

Op de linkerkant van het venster staat een modusindicator die de huidige actieve modus aangeeft. De modusindicator toont de modi vanaf boven naar beneden in de volgende volgorde: TIME [Tijd], WEATHER [Weer], COMPASS [Kompas], SAILING [Zeilen] en NAVIGATION [Navigatie]. The actieve modus wordt aangegeven door een bewegend segment naast de indicatiebalk. Wanneer de modus RACING [Race] actief is, worden zowel de SAILING en de NAVIGATION segmenten getoond.

2.1.2 Batterij-indicator

Op de rechterkant van het venster staat een waarschuwingsindicator die de batterijvoltage aangeeft. Indien de indicator de rode zone bereikt dient de batterij te worden opgeladen. Wanneer de batterij aan het opladen is, beweegt de waarschuwingsindicator doorlopend omhoog totdat de batterij volledig is opgeladen en de indicator de gehele lengte toont.

2.1.3. Alarm symbool

Als het gewone alarm of een Baro-alarm is geactiveerd, wordt er aan de rechterkant van de onderste horizontale stippellijn een rechthoekig symbool getoond.

2.1.4. GPS Activiteit en Nauwkeurigheidsbalk venster

Wanneer de GPS wordt aangezet, verschijnt er een afbeelding van een gestippelde balk op de bovenste horizontale stippellijn van het venster. Als de GPS aan staat maar er is geen contact, wordt er een leeg blokje getoond. Als de GPS iets heeft vastgelegd, wordt er 1 tot 5 volle blokjes getoond. Het aantal hangt af van de vastgestelde kwaliteit. Hoe meer blokjes hoe beter de satelliet ontvangst.

2.2 TOETSEN

2.2.1 Kort en Lang indrukken

De toetsen hebben verschillende functies, afhankelijk van hoe lang de toets wordt indrukkt.

Gewoon *indrukken* of *kort indrukken* betekent dat u de toets kort moet indrukken.

Lang indrukken betekent dat u de toets langer dan 2 seconden ingedrukt moet houden.

2.2.2 Start/Data Toets

Kort indrukken

- In de Time modus, begint de tijd te lopen en slaat het de splittijden op.
- Activeert de getoonde gegevens in de modi Sailing, Navigation en Racing en in de MOB-functie. Keert terug naar het hoofdvenster vanuit Sailing, Navigation, Racing en MOB-gegevens vensters.

Lang indrukken

- Activeert de achtergrondverlichting wanneer deze niet op “off” [uit] staat. De achtergrondverlichting blijft aan zolang een keuze actief is en nog 5 seconden na de laatste keuze. Zie pagina 20 voor meer informatie over instellingen van de achtergrondverlichting.

2.2.3 Stop/Cancel Toets

Kort indrukken

- Keert terug naar vorig menuniveau of vorige keuze zonder de keuze vast te leggen.
- In de hoofdvensters van de modi functioneert het als een shortcut-toets die onderling wisselt in het laagste veld van het hoofdvenster tussen drie verschillende alternatieven. De keuze blijft actief zelfs als de modus of het menuniveau wordt gewijzigd. Veranderen van de shortcut in the Time modus is alleen mogelijk nadat de Stopwatch is teruggezet.
- In de Time modus, stopt de tijd en bladert naar de splittijden op het venster.

Lang indrukken

- Keert terug naar hoofdvenster van huidige modus *zonder* de laatste keuze te *accepteren*.
- In de Time/Stopwatch [Tijd/Stopwatch] modus wordt de stopwatch teruggezet.

2.2.4 Enter Toets

Kort indrukken

- Gaat naar een lager menuniveau.
- Activeert het functiemenu in alle hoofdmodi
- Legt alle parameters in het tijdelijk geheugen van het menu Functie vast. De parameters worden gewist wanneer de eenheid terugkeert naar het hoofdmodus, behalve degene die is bevestigd door de gebruiker. Zie sectie 3.8, voor meer informatie over het menu Functie.
- Als de GPS niet actief is, wordt het menu Function [Functie] geopend om de GPS aan te zetten. De GPS gaat ook aan door een willekeurige selectie te accepteren die nodig is voor de GPS.
- Activeert, bij twee mogelijke keuzes (bijv. licht aan/uit) de geselecteerde en accepteert de selectie die gedaan is met de pijltjestoets.
- Accepteert de selecties die gemaakt zijn op de gegevensvenster en keert terug naar het hoofdvenster.

Lang indrukken

- Gaat naar het menu Set [Instellen] vanuit de hoofdvensters. (De individuele naamgeving in het Menu Set [Instellen] komt overeen met de modusnamen)
- Accepteert de selecties die gemaakt zijn met de pijltjestoetsen en keert terug naar het hoofdvenster.

2.2.5 Pijltjestoetsen

Kort indrukken

- Bladert de menu's naar boven en naar beneden.
- Veranderen tussen de hoofdmodi
- Vanuit de Racing modus, navigeert de *up [omhoog]* pijl naar de Sailing modus en de *down [omlaag]* pijl naar de Navigation modus.

Note: *U kunt alleen de Racing modus openen nadat u deze heeft geactiveerd. (Zie pagina 43 voor meer informatie hierover)*

- Wijzigen van de waarden. Het pijltje *up [omhoog]* verhoogt de waarde en *down [omlaag]* verlaagt de waarde. Beide pijltjes veranderen de waarde bij twee mogelijke keuzes (bijv. licht aan/uit)

2.2.6 Vergrendeltoets

De vergrendeltoets zorgt ervoor dat u niet per ongeluk op de toetsen drukt.

Activeren van de vergrendeltoets

Activeren van de vergrendeltoets:

1. Druk kort op *Enter*. De Suunto M9 schakelt over naar het Menu Functie.
2. Druk binnen 3 seconden op *Start/Data*. De toetsen zijn nu vergrendeld en het bericht “KEYS LOCKED” [TOETSEN VERGRENDELD] wordt getoond. De Suunto M9 schakelt over naar het hoofdvenster van de huidige modus en de vergrendeltoets indicator wordt getoond.

Deactiveren van de vergrendeltoets

Deactiveren van de vergrendeltoets:

1. Druk op *Enter*.
2. Druk binnen 3 seconden op *Start/Data*. De tekst “KEYS UNLOCKED” [TOETS ONTGRENDELD]” wordt getoond.

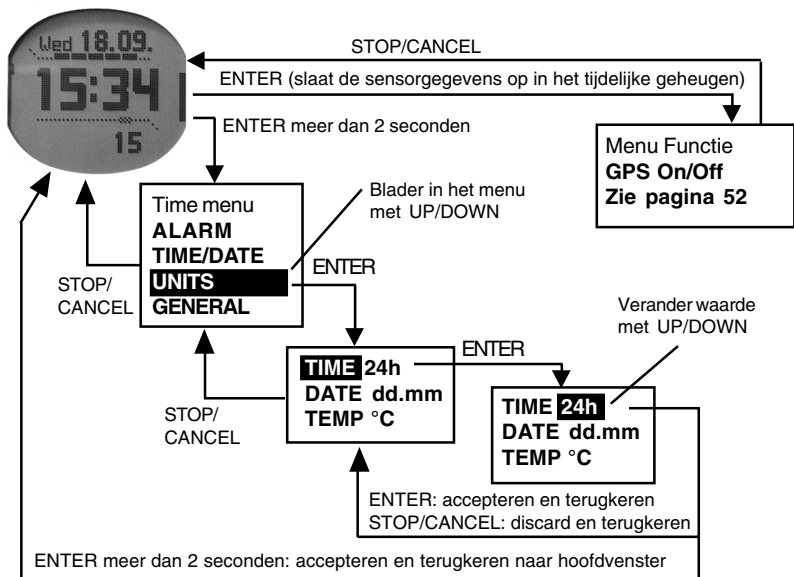

2.3. MENU'S

2.3.1 Basis Menu Structuur

De menu's zijn hiërarchisch gestructureerd onder de modi. Indien u een modus selecteert, verschijnt eerst de naam van de modus, daarna zijn hoofdenster. Als u snel op de omhoog of omlaag pijltje drukt, worden alleen de namen van de modi getoond. Als u lang op *Enter* drukt in het hoofdenster van de modus, dan verschijnt het *menu Set [Instellen]*. Het Menu Set [Instellen] heeft een aantal functies en alle functies hebben sub-functies of instellingen. Dit is de hiërarchische menustructuur.

Door op *Enter* te drukken, legt de Suunto M9 data vast in het tijdelijk geheugen van alle sensoren. De data maakt gebruik van de mogelijkheden in het menu Functie.

2.3.2 Navigeren in de Menu's

U kunt door de menu-items bladeren met de *up* [omhoog] en *down* [omlaag] pijltjes aan de rechterkant van de Suunto M9. Er worden drie menu-items tegelijkertijd getoond. Het menu-item dat actief is en dus gekozen kan worden, staat **geselecteerd**. Links in het venster toont de indicatorbalk de actieve modus. Om verder in de hiërarchie te komen selecteert u een menu-item en drukt op *Enter*. Wilt u weer een stap terug in de hiërarchie, drukt dan de *Stop/Cancel* toets in. Onthoud dat wanneer u alleen op *Stop/Cancel* drukt, de veranderingen die u heeft aangebracht in het menu niet worden bewaard. U moet eerst de veranderingen accepteren met de *Entertoets*.

Wilt u direct naar het hoofdvenster van de actieve modus, drukt dan langer dan 2 seconden op *Enter* (bewaart wijzigingen) of *Stop/Cancel* (gooit laatste wijziging weg).

Suunto M9 is ontwikkeld om u zoveel mogelijk te helpen wanneer u door de menu's navigeert. Wanneer u een functie uitvoert, keert de Suunto M9 vaak automatisch terug naar het menu dat u waarschijnlijk van plan bent te gebruiken.

Door kort op *Enter* drukken in een willekeurige modi gaat u naar het menu Functie. Het menu functie is bijna identiek in alle hoofdmodi. In het menu functie kunt u:

- Handmatig de GPS aan of uit zetten. (GPS On/Off)
- De coördinaten van een Man Overboord situatie vastleggen en opslaan. (MOB)
- De huidige positiegegevens bekijken (POSITION).
- Een geheugenpunt opslaan (MEMPoint)
- De windrichting opslaan (WIND DIR)

Zie sectie 3.8, voor meer informatie over het menu Functie.

Het menu Functie van de Racing modus verschilt in zekere mate van de ander modi. Voor meer informatie raadpleeg de sectie Racing modus sectie 3.7.2.

2.4. HOE WERKT GPS

2.4.1. Overzicht

De Suunto M9 maakt gebruik van het Global Positioning System (GPS) bij de bepaling van de positie van de gebruiker. GPS werkt met een set satellieten die in een baan om de aarde draaien op een hoogte van 20.000 km met een snelheid van 4 km/s. De satellieten zenden een relatief zwak radiosignaal uit met een sterkte vergelijkbaar met die van een normale gloeilamp. De ontvangst van het GPS-systeem raakt daardoor dus

makkelijker verstoord dan bijvoorbeeld het signaal van een mobiele telefoon, omdat de GPS-signalen duizenden malen zwakker zijn dan die van mobiele telefoons. Dankzij de extreme gevoeligheid van de ingebouwde GPS radio-ontvanger kunnen echter zelfs de zwakste signalen worden ontvangen.

2.4.2. “Oogcontact” nodig

Voor een goede meting van de positie is het nodig dat er direct “oogcontact” is tussen de satellieten en de ontvanger. Dit betekent dat objecten of materialen tussen de satellieten en de GPS-ontvanger het signaal niet te veel mogen dempen. In de praktijk kunnen objecten die water bevatten, zoals mensen, bomen of andere dichte vegetatie, problemen veroorzaken. De signalen dringen niet door steen, bouwmaterialen of metaal. De ontvanger werkt echter meestal wel goed onder dun plastic, stof of houten afdekkingen, zoals in boten.

2.4.3. Nauwkeurigheid

Om een positie te kunnen berekenen heeft de GPS-ontvanger meestal een gelijktijdig signaal nodig van minimaal vier satellieten. De nauwkeurigheid neemt toe wanneer er meer signalen van meer satellieten kunnen worden ontvangen, maar de belangrijkste factor is eigenlijk de geometrische positie van de satellieten. De beste positiebepaling wordt bereikt wanneer satellieten uit verschillende richtingen en onder verschillende hoeken kunnen worden ontvangen. Met andere woorden, hoe meer de ontvanger van de hemel kan “zien”, hoe nauwkeuriger de resultaten.

De nauwkeurigheid wordt daarnaast ook groter door het doen van meerdere metingen op dezelfde plaats, omdat bepaalde incidentele afwijkingen dan kunnen worden vastgesteld en genegeerd. In een optimale toestand waarin alle satellieten kunnen worden gezien, is de wereldwijde gemiddelde foutmarge bij de positiebepaling 7.8 meter (95% betrouwbaarheid). Afhankelijk van de posities van de satellieten en de storing die het GPS-signaal ondervindt onderweg door de ionosfeer, kan de afwijking in incidentele gevallen variëren van een paar meter tot meer dan tien meter. De verticale positiebepaling is ongeveer tweemaal zo onnauwkeurig als de horizontale.

2.4.4. GPS gebruiken

Wanneer u de GPS inschakelt, begint de ontvanger te zoeken naar radiosignalen van de satellieten, en zodra er één wordt gevonden, beginnen er gegevens binnen te komen van de satelliet op de ontvanger. De gegevens bestaan onder andere uit een lijst posities van satellieten en de GPS-tijd. De GPS-tijd is bijzonder precies omdat elke

satelliet een atoomklok aan boord heeft.

De gegevens komen vrij langzaam binnen, en meestal is iets minder dan een minuut nodig om de eerste positie te kunnen berekenen. U kunt deze tijd zo kort mogelijk houden door te zorgen voor een vrij “blikveld” van de ontvanger op de hemel. U hebt de satellietposities en de GPS-tijd nodig alvorens u de daadwerkelijke positieberekening kunt laten uitvoeren en de GPS zijn eigenlijke werk kan gaan doen. Nadat de eerste positie is gevonden en vastgelegd duurt het nog zeker 10 minuten voordat alle relevante gegevens van de satellieten zijn ontvangen. De precieze geschatte positie wordt nu beter doordat meer satellieten gebruikt kunnen worden voor de berekening.

De gedownloade gegevens zijn nog ongeveer vier uur geldig waarin de ontvanger sneller start, meestal binnen 10 seconden indien het apparaat was uitgezet.

U dient de GPS uit te zetten als u deze niet nodig heeft. Het volgen van de satellieten kost namelijk veel energie. De Suunto M9 maakt gebruik van de meest energie-efficiënte GPS-technologie die beschikbaar is, maar het is toch aan te bevelen dat u de GPS uitschakelt wanneer u deze niet nodig hebt.

2.4.5. Veelzijdigheid

Het GPS-systeem wordt beheerd door het ministerie van defensie van de Verenigde Staten en is volledig actief sinds 1995. Elke 12 uur draaien er minimaal 24 operationele satellieten om de aardbol in 6 verschillende banen met 4 satellieten per baan voor een nauwkeurige, wereldwijde dekking. Een wereldwijd netwerk op de grond bewaakt de toestand van de satellieten. Het systeem werkt 24 uur per dag, ongeacht de weersomstandigheden. Het kan zijn diensten verlenen aan een onbeperkt aantal gebruikers en is gratis.

N.B.: *Als u voor het eerst de GPS in werking stelt, zal het langer duren dan gewoonlijk omdat het nog geen referentie heeft met zijn huidige locatie. Dit kan ook gebeuren als de GPS voor een langere tijd niet is gebruikt.*

Activeer uw nieuwe Suunto M9 GPS tenminste een keer voordat u afvaart. De volgende keer dat u de GPS opstart zal dit minder tijd kosten. Om de werking van de in te stellen tijd van de GPS te minimaliseren, dient u het apparaat stil te houden in één positie met het venster naar boven en zorg dat u zich in een open gebied bevindt zodat het apparaat een goed zicht heeft op de hemel. Nadat de GPS is gestart. (e.g. nadat het een positie heeft vastgesteld), kunt u het apparaat vrij bewegen zonder het contact met de satellieten te verliezen. De sterkte van de signaalbalk op het venster van het

apparaat geeft de vaststelling heeft. (Zie sectie 2.1.4, GPS Activiteit en Nauwkeurighheidsbalk venster)

3. MODI

3.1 ALGEMENE INFORMATIE

Suunto M9 heeft zes verschillende modi: Time [Tijd], Weather [Weer], Compass [Kompas], Sailing [Zeilen], Navigation [Navigatie] en Racing [Race]. U kunt binnen de modi wisselen met de pijljestoetsen. Elke modus heeft verschillende sub-modi. Links in het venster toont de modus-indicatorbalk de actieve modus.

3.2 TIME MODUS

3.2.1 Hoofdvenster

Wanneer u de Time modus kiest, wordt het hoofdvenster geopend. Het hoofdvenster heeft drie regels:

Datum

De eerste regel toont de datum in de gekozen opmaak. Zie pagina 23 voor meer informatie over het wijzigen van de datumopmaak.

Tijd

De tweede regel toont de tijd in de gekozen opmaak. Zie pagina 23 voor meer informatie over het wisselen tussen 12- en 24-uurs weergave.

Shortcuts

De derde regel toont naar keuze de stopwatch of dual-time.

Om onderling te wisselen druk *kort* op *Stop/Cancel*.

- **Seconden:** Toont de seconden.
- **Dual-time:** Toont de dual-time als die is ingesteld. Zie pagina 19 voor meer informatie over het instellen van de dual-time.
- **Stopwatch:** (Zie sectie 3.2.2. hieronder voor meer informatie over de werking van de stopwatch)

3.2.2 Stopwatch

Druk *Start/Data* om de tijd te starten. Als u de splittijden wilt bekijken, druk opnieuw op *Start/Data*. De tijd stopt drie (3) seconden om de splittijden te tonen en keert dan terug naar de lopende tijd.

Druk op *Stop/Cancel* om de tijdwaarneming te stoppen. Nadat de tijdwaarneming is gestopt, kunt u bladeren naar de splittijden met *Stop/Cancel*.

Om de tijdwaarneming terug te stellen druk *lang* op *Stop/Cancel*. Als de stopwacht niet is teruggezet nadat de tijdwaarneming is gestopt, druk op *Start/Data* om de tijdwaarneming te hervatten.

De Suunto M9 kan in totaal 29 splittijden tonen.

N.B.: Als u de stopwatch heeft gebruikt, kunt u geen andere *shortcuts* selecteren voordat u de tijdwaarneming heeft teruggezet.

N.B.: De maximale tijd die u kunt vastleggen met de stopwatch is 10 uur.

3.2.3 Menu Functie

Zie sectie 3.8, voor meer informatie over het menu Functie.

3.2.4 Alarm

U kunt in totaal drie onafhankelijke alarmen instellen. Wanneer het alarm is ingesteld, verschijnt het alarmsymbool in het venster.

Activeren van alarmen

Activeren van een alarm:

1. In het Menu Set [Instellen] staat *Alarm* al geselecteerd als eerste menu-item. Druk kort op *Enter* om deze te selecteren. Het menu alarm toont de status van de alarmen. Wanneer u voor de eerste keer het menu opent, staan de alarmindicatoren als standaardwaarde op *off [uit]*.
2. Blader naar het alarm dat u wilt instellen en druk op *Enter*. De alarmgegevens worden getoond en de On/Off indicator

wordt geactiveerd getoond. (Geselecteerd) Wanneer u de alarmgegevens voor het eerst gebruikt staat de tijd op 0:00.

3. Druk op de *up* [omhoog] of *down* [omlaag] pijl om de alarmstatus op *on* [aan] te zetten.
4. Druk kort op *Enter*. De alarmindicator verandert naar *[aan]* en de uur selectie is geactiveerd.
5. Stel het juiste *uur* in met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. U kunt nu de minuten kiezen.

6. Stel de juiste *minuten* in met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. Het alarm is nu ingesteld.

Deactiveren van alarmen

Het deactiveren van het alarm:

1. In het Menu Set [Instellen] staat *Alarm* al geselecteerd als eerste menu-item. Druk kort op *Enter* om deze te selecteren.
2. Blader naar het alarm dat u wilt laten afgaan en druk kort op *Enter*. De alarmgegevens worden getoond en de On/Off indicator wordt getoond. (Geselecteerd)
3. Druk op de *up* [omhoog] of *down* [omlaag] toets om de alarmstatus te veranderen naar *off* [uit] en druk op *Enter*. Het symbool voor alarm verdwijnt uit het venster.

Reageren op een alarm

Wanneer u het alarm hoort, kunt u reageren door op een willekeurige toets van de Suunto M9 te drukken.

3.2.5 Time/Date [Tijd/Datum]

De huidige tijd staat op de tweede rij in het hoofdvenster van de Time modus aangeven.

Dual-time geeft u de mogelijkheid om een andere tijd bij te houden, bijvoorbeeld als u in een andere tijdzone reist. De dual-time wordt als een shortcut getoond op de derde regel in het hoofdvenster van de Time modus. Druk op *Stop/Cancel* in het hoofdvenster van de Time modus om naar de dual-time shortcut te bladeren.

N.B.: Indien geactiveert zal de GPS de juiste tijd en datum controleren en instellen als de Sync functie aan staat. U kunt de UTC time offset veranderen in de Time/Date feature in het menu Set [Instellen] of op de PC. U moet de Dual-tijd altijd handmatig veranderen.

Off	GPS beïnvloed de tijdstellingen niet
On	GPS stelt de tijd in maar zal de tijdzone niet bijwerken (gebruikt de UTC offset die is ingesteld in het apparaat of de Suunto Sail Manager)

Sync

U kunt de GPS tijdsynchronisatie zetten op on [aan], of off [uit].

Instellen van de tijdsynchronisatie:

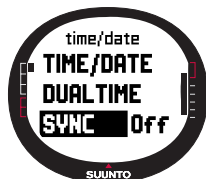
1. Blader naar *Time/Date* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*.
2. Blader naar *Sync* en druk kort op *Enter*. De *On/Off* selectie wordt geactiveerd.
3. Wijzig de *On/Off* status met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De tijdsynchronisatie is nu ingesteld. U keert terug naar het menu Set [Instellen].

N.B.: De tijd wordt iedere keer gesynchroniseerd wanneer de GPS wordt gestart en het eerste contact vastlegt. De tijd wordt niet continue bijgewerkt.

Instellen van de tijd en de dual-time [Time/Date]

Instellen van de tijd en de dual-time

1. Blader naar *Time/Date* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu met de opties *Time/Date* en *Dual-time* worden getoond.

2. Blader naar *Time/Date* of *Dual-time* en druk kort op *Enter*. U kunt nu het *uur* instellen.
N.B.: *Als de tijd wordt getoond als een 12-uurs klok, staat het symbool AM of PM aan de linkerkant van de laatste regel. Voor dual-time, wordt het AM/PM-symbool getoond aan de rechterkant van de tijd. (Zie pagina 23 voor meer informatie over de 12/24-uurs klok.)*
3. Stel het juiste *uur* in met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. U kunt nu de *minuten* instellen.
4. Stel de juiste *minuten* in met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. U kunt nu de *seconden* instellen.
5. Wanneer u op de pijltjestoets omlaag drukt, worden de seconden op nul gezet. Wilt u bepaalde seconden instellen, druk dan op de pijltjestoets omhoog en de seconden beginnen te lopen. Druk bij het juiste instelling kort op *Enter*. U kunt nu de *datum* instellen.
6. Stel de juiste *datum* in met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. U kunt nu de *maand* instellen.
7. Stel de *maand* in met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. U kunt nu het *jaar* instellen.
8. Stel het juiste *jaar* in met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. U keert automatisch terug naar het menu Set [Instellen].

N.B.: *Wanneer u de seconden instelt van de tijd, worden deze automatisch ook in de dual-time bijgewerkt*

3.2.6 General [Algemeen]

De functie General [Algemeen] bevat algemene instellingen voor het gebruik van uw Suunto M9.

Instellen van het licht [Light]

Licht betekent de achtergrondverlichting van het Suunto M9

venster. Licht kent drie mogelijke instellingen:

- **Normal:** Het licht gaat aan indien u meer dan 2 seconden *Start/Data* indrukt. Het licht blijft nog 5 seconden branden nadat u voor het laatst een toets heeft ingedrukt.
- **Off:** Het licht gaat na het indrukken van een toets niet aan.
- **Night Use:** Het licht gaat aan wanneer u op een van de toetsen drukt en blijft nog 5 seconden aan nadat u voor het laatst een toets heeft ingedrukt.

Veranderen van de instelling licht:

1. Blader naar *General* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu General wordt nu getoond.
2. *Light* is het eerste menu-item. Druk kort op *Enter* om deze te selecteren. De huidige instelling van licht wordt getoond en staat geselecteerd.
3. Kies uw lichtinstelling met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De lichtinstelling is nu klaar en u keert terug naar het menu Set [Instellen].

Instellen van de helderheid [Bright]

Deze instelling regelt de helderheid van de achtergrondverlichting van de Suunto M9. De helderheid wordt gemeten op een schaal van 1 tot 7. Hoe helderder uw scherm des te meer stroom er wordt gebruikt.

Wijzigen van de helderheid:

1. Blader naar *General* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu General wordt nu getoond.
2. Blader naar *Bright* en druk kort op *Enter*. De instelling helderheid wordt geactiveerd.
3. Stel het juiste waarde in met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De helderheid is nu ingesteld en u keert terug naar het Menu Set [Instellen].

N.B.: De standaardwaarde van de instelling helderheid is 3.

Instellen van het contrast

Deze instelling regelt het contrast van het Suunto M9 venster. Het contrast wordt gemeten op een schaal tussen de 1 (minimum) en 9 (maximum). De maximale contrastinstelling kost meer stroom dan de minimale instelling.

Wijzigen van het contrast:

1. Blader naar *General* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu General wordt nu getoond.

2. Blader naar *Contrast* en druk kort op *Enter*. De instelling contrast wordt geactiveerd.
3. Stel het juiste waarde in met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. Contrast is nu ingesteld.

N.B.: De standaardwaarde van de instelling helderheid is 4.

Instellen van de tonen [Tones]

Tonen zijn de geluidjes die u hoort wanneer u op de juiste manier de toetsen heeft ingedrukt. Tonen kunnen op de on [aan] of off [uit] positie staan.

Instellen van de tonen op aan of uit:

1. Blader naar *General* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu General wordt nu getoond.
2. Blader naar *Tones* en druk kort op *Enter*. Het On/Off [aan/uit] veld wordt geactiveerd.
3. Wijzig de waarde van het veld naar *aan* of *uit* met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. De tonen zijn nu ingesteld.

N.B.: De standaardwaarde van de instelling is On [aan].

Instellen van de venstergegevens [Info]

De venstergegevens die de namen van de modi toont kunnen

ook aan of uit worden gezet.

Instellen van de venstergegevens naar aan of uit:

1. Blader naar *General* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu General wordt nu getoond.
2. Blader naar *Info* en druk kort op *Enter*. De instelling gegevens wordt geactiveerd.
3. Zet de venstergegevens op *on* [aan] of *off* [uit] met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De venstergegevens zijn nu ingesteld.

3.2.7 Eenheden [Units]

Dit menu bevat de instelling van de eenheden en opmaak die worden gebruikt bij alle Suunto M9 functies. De instelling van de eenheden heeft te maken met de wijze waarop gegevens worden getoond in alle Suunto M9 modi.

Instellen van de tijdopmaak [Time]

De instelling tijdopmaak geeft aan of de 12-uurs of de 24-uurs opmaak wordt gebruikt.

Veranderen van de tijdopmaak:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen] en druk kort op *Enter*. Het menu *Units* wordt nu getoond.
2. Blader naar *Time* en druk kort op *Enter*. Het veld tijdopmaak wordt geactiveerd.
3. Kies de juiste tijdopmaak met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. De tijdopmaak is nu ingesteld.

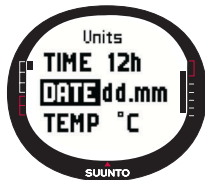
Instellen van de datumopmaak [Date]

De instelling voor datum bepaalt de opmaak waarin de datum wordt weergegeven. De mogelijke opmaken zijn:

- **DD.MM**: Dag vóór de maand, bijv. 27.11.
- **MM.DD**: Maand vóór de dag, bijv. 11.27.

Veranderen van de datumopmaak:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu *Units* wordt nu getoond.
2. Blader naar *Date* en druk kort op *Enter*. Het veld datumopmaak wordt geactiveerd.
3. Kies de juiste datumopmaak met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. De datumopmaak is nu ingesteld.

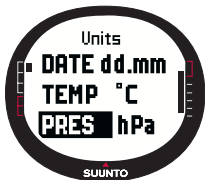
Instellen van de temperatuureenheid [Temp]

De instelling *Temp* bepaalt de eenheid waarmee temperatuur wordt weergegeven. De mogelijkheden zijn Celsius (°C) en Fahrenheit (°F).

Veranderen van de temperatuureenheid:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu *Units* wordt nu getoond.

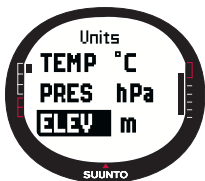
1. Blader naar *Temp* en druk kort op *Enter*. Het veld voor temperatuureenheid wordt geactiveerd.
2. Kies de juiste eenheid met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. De eenheid voor temperatuur is nu ingesteld.

Instellen van de luchtdrukeenheid [Pres]

De instelling Pres [Druk] bepaalt de eenheid waarmee luchtdruk wordt weergegeven. De mogelijkheden zijn *hPa* en *inHg*.

Veranderen van de luchtdrukeenheid:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu Units wordt nu getoond.
2. Blader naar *Pres* en druk kort op *Enter*. Het veld voor luchtdrukeenheid wordt geactiveerd.
3. Kies de juiste eenheid met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De eenheid voor luchtdruk is nu ingesteld.

Instellen van de hoogte-eenheid [Elev]

De instelling *Elev* bepaalt de eenheid waarmee hoogte wordt weergegeven. De mogelijkheden zijn meters (m) en feet (ft).

Veranderen van de hoogte-eenheid:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu Units wordt nu getoond.
 2. Blader naar *Elev* en druk kort op *Enter*. Het veld voor hoogte wordt geactiveerd.
3. Kies de juiste eenheid met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De eenheid voor hoogte is nu ingesteld.

N.B.: Hoogte wordt alleen als GPS hoogte getoond in de positievenster.

Instellen van de afstandseenheid [Dist]

De instelling *Dist* bepaalt de eenheid waarmee afstand wordt weergegeven. De eenheden zijn kilometers (km), mijlen (mi) en zeemijlen (nm). De korte afstandseenheden zijn meters (m), feet (ft) en yards (yd); afzonderlijk in te stellen met behulp van de Suunto Sail Manager-software.

Veranderen van de afstandseenheid:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu Units wordt nu getoond.
2. Blader naar *Dist* en druk kort op *Enter*. Het veld voor de afstandeenheid wordt geactiveerd.
2. Kies de afstandseenheid met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De eenheid voor afstand is nu ingesteld.

Instellen van de snelheidseenheid [Speed]

De instelling *Speed* bepaalt de eenheid waarmee snelheid wordt weergegeven. De mogelijkheden zijn kilometers per uur (km/h), mijlen per uur (mph), knopen (kt) en meters per seconde (m/s).

Veranderen van de snelheidseenheid:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu Units wordt nu getoond.
2. Blader naar *Speed* en druk kort op *Enter*. Het veld voor snelheid wordt geactiveerd.
3. Kies de juiste eenheid met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De eenheid voor snelheid is nu ingesteld.

Instellen van het positieopmaak [Position]

De instelling *Position* bepaalt de eenheid waarmee afstand wordt weergegeven. De mogelijke opmaken zijn graden (deg), en graden en minuten (dm), bijvoorbeeld, respectievelijk 60.50000° of 60°30.000'.

Veranderen van de positieopmaak:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu Units wordt nu getoond.
2. Blader naar *Position* en druk kort op *Enter*.
3. Kies de juiste opmaak met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. De positieopmaak is nu ingesteld.

N.B.: Alle posities worden opgeslagen in WGS84 format in het Suunto M9 geheugen. De instelling positie format verwijst alleen naar de coördinaten in het positievenster.

Instellen van het reductievlak [Datum]

De instelling van het reductievlak bepaalt de kaartgegevens die u gebruikt. (Zie de bijlage *GPS Datum Listing* voor meer informatie over de verschillende reductievlakken en haar corresponderende nummers.)

Instellen van het nulpunt:

1. Blader naar *Units* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het menu Units wordt nu getoond.
2. Blader naar *Datum* en druk kort op *Enter*.
3. Kies het juiste reductievlak met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. De opmaak reductievlak is nu ingesteld.

Instellen van de windeenheid

De windeenheid wordt ingesteld met gebruik van de PC-interface. Raadpleeg voor meer informatie de Suunto Sail Manager Help.

3.3 WEATHER MODUS

3.3.1 Hoofdvenster

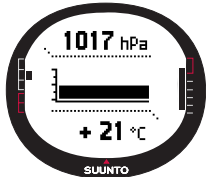
Wanneer u Weather [Weer] modus kiest, wordt het hoofdvenster geopend. Het hoofdvenster heeft drie regels:

Absolute luchtdruk

De eerste regel toont de absolute luchtdruk

Luchtdruk grafiek

De tweede regel toont een grafische presentatie van de luchtdrukontwikkeling gedurende de laatste 6 uur met intervallen van 15 minuten.

Shortcuts

De derde regel toont de keuze temperatuur of huidige tijd.

Verder de getoonde gegevens met *Stop/Cancel*.

· **Temperatuur:** Toont de temperatuur in de geselecteerde eenheid. (Zie pagina 23 voor meer informatie over het bepalen van de temperatuureenheid).

- **Tijd:** Geeft de huidige tijd.

3.3.2 Menu Functie

Zie sectie 3.8, voor meer informatie over het menu Functie.

3.3.3 Baro Mem [Barometrisch geheugen]

Het Barometrisch geheugen slaat weersgegevens van de afgelopen 7 dagen/168 uur op. Iedere dag wordt afzonderlijk getoond.

Bekijken van de weersgegevens in het geheugen:

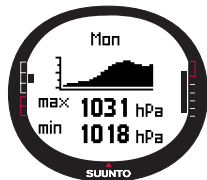
1. Blader in het menu Set [Instellen] naar *Baro mem* met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De eerste informatiepagina wordt geopend en u kunt de volgende informatie bekijken:
 - Dag
 - Een grafische presentatie van de luchtdruk tijdens de gemeten periode.
 - Maximum luchtdruk tijdens de gemeten periode.
 - Minimum luchtdruk tijdens de gemeten periode.
2. Blader door de informatie met de pijltjestoetsen. Het *up [omhoog]* pijltje bladert vooruit en het *down [omlaag]* pijltje achteruit.
3. Druk op *Enter* of *Stop/Cancel* om te stoppen met het bekijken van de inhoud van het geheugen.

3.3.4 Baro AI [Weeralarm]

Indien geactiveert waarschuwt het weeralarm u als de luchtdruk meer dan 4hPa (0,118 inHg) zakt binnen 3 uur

Activeren of deactiveren van het weeralarm:

1. Blader in het menu Set [Instellen] naar *Baro AI* met de pijltjestoetsen. In het menu Set [Instellen] ziet u de huidige status van het alarm.
2. Druk kort op *Enter*. Het On/Off veld wordt geactiveerd.
3. Wijzig het veld in *On [aan]* of *Off [uit]* met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.

Als het weeralarm afgaat, wordt het bericht “WEATHER ALARM ACTIVATED” [weeralarm actief] getoond. Als de achtergrondverlichting is ingesteld op Night Use [Nachtgebruik] gaat de achtergrondverlichting ook aan. Druk op een willekeurige toets om op het weeralarm te reageren.

3.4 COMPASS MODUS

Suunto M9 heeft een 3D kompas. Dit kompas kan tot +/-30 graden hellen en nog steeds de juiste koers tonen.

3.4.1 Hoofdvenster

Wanneer u de kompasmodus kiest, wordt het hoofdvenster geopend. Het kompas toont de koers met een koerswaarde en de windstreken daarboven.

De magnetische sensor van het kompas functioneert 45 seconden per keer. Daarna gaat het kompas in de spaarstand en verschijnt het bericht “START COMPASS” [start kompas]. Om het kompas weer te activeren druk *Start/Data*.

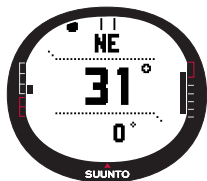
Het hoofdvenster heeft drie regels:

Windstreken: De bovenste regel toont de windstreken en de afkortingen.

Koers: De tweede regel toont de koers in graden.

Shortcuts:

- **Bearing lock:** Deze feature helpt u met het uitzetten van een bepaalde koers op een terrein. Selecteer een koers door met de Suunto M9 horizontaal te bewegen totdat de koers wordt getoond op de tweede regel en druk *Start/Data*. De waarnemingen verschijnen in de bovenhoek van het venster en de koersindicator verschijnt op de buitenrand van het venster. De koersindicator wordt vertegenwoordigd door een *gesloten* cirkel. Wanneer de koersindicator zich binnen de waarnemingen bevindt, begeeft u zich in de richting van de ingestelde koers.

De koersindicator beweegt in een boog van 120 graden in het bovenste deel van het venster. Als de richting van de eenheid meer afwijkt dan dit van de gevonden koers, beweegt de eenheid in de richting waar u moet keren met de pijltjes. Als de

cirkel weer verschijnt aan de bovenkant van het venster, kan de juiste koers weer worden gevonden. Door weer op *Start/Data* te drukken kunt u een nieuwe koers selecteren.

- **Tijd:** Geeft de huidige tijd.
- **Koers:** Indien u een route vaart uit het menu Navigation, toont de derde shortcut de koers naar de volgende waypoint. Indien u geen route hebt geactiveerd en de GPS staat aan, toont de shortcut de koers naar de positie van de eerste GPS vaststelling. Indien de GPS uit staat, toont de GPS de laatste waarde die de GPS had toen het aan stond.

3.4.2 Menu Functie

Zie sectie 3.8, voor meer informatie over het menu Functie.

3.4.3 Kalibreren van het kompas

Als het kompas niet goed lijkt te werken, bijv. het geeft de verkeerde kompasrichting aan of de richting verandert te langzaam, moet u het allereerst kalibreren. Krachtige elektromagnetische velden, zoals spanningskabels, luidsprekers en magneten, kunnen de werking van het kompas beïnvloeden. Het is raadzaam het kompas te kalibreren als uw Suunto M9 aan dergelijke velden heeft blootgestaan.

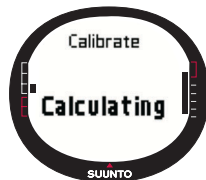
N.B.! *Kalibreer het kompas voordat u het voor het eerst gaat gebruiken, en voordat u een langdurig buitenactiviteit onderneemt.*

NOTE: *Denk eraan dat u de Suunto M9 tijdens het kalibreren vlak houdt.*

Kalibreren van het kompas:

1. Blader naar *Calibrate* in het menu Set [Instellen] en druk kort op *Enter*.
2. Houd de Suunto M9 horizontaal waterpas en roteer het 360 graden gedurende 30 seconden.
3. Houd de Suunto M9 verticaal waterpas en roteer het 360 graden gedurende 30 seconden.
4. Wanneer het kalibreren gedaan is, keert u terug naar het menu Set [Instellen].

3.4.4 Declinatie

U kunt de kompasafwijking handmatig of met de GPS instellen.

Handmatig instellen van de kompasafwijking

Handmatig instellen van de kompasafwijking:

1. Blader naar *Declination* in het menu Set [Instellen], en druk kort op *Enter*. Het veld voor het instellen van de afwijking wordt geactiveerd, en u kunt nu de afwijking instellen op *On*, *Off* of *Auto*.
2. Selecteer *On* om de kompasafwijking handmatig in te stellen en druk kort op *Enter*.
3. Het veld voor richting wordt geactiveerd. Kies East/West [Oost/West] met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.
4. Het veld voor richting wordt geactiveerd. Stel het juiste waarde in met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.
5. De afwijking is nu ingesteld en u keert terug naar het menu Set [Instellen].

Off	Kompas wijst naar het magnetisch noorden.
On	Kompas wijst naar het geografisch noorden gebaseerd op de handmatige ingestelde afwijking
Auto	Kompas wijst naar het geografisch noorden gebaseerd op de afwijking van de GPS database voor de huidige locatie

Instellen van de kompasafwijking met de GPS

Instellen van de kompasafwijking met de GPS.

1. Blader naar *Declination* en druk kort op *Enter*. Het veld On/Off/Auto wordt geactiveerd.
2. Selecteer *Auto* met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De GPS stelt automatisch de kompasafwijking in.

N.B.: De GPS afwijkingdatabase is gebaseerd op een universeel 2e lengtegraad x 2e breedtegraad net

3.5 SAILING MODUS

3.5.1 Hoofdvenster

Wanneer u de Sailing modus selecteert, wordt het hoofdvenster geopend. Het hoofdvenster heeft drie regels:

Heading: De eerste regel toont de koers in graden.

Snelheid: De tweede regel toont de snelheid van het schip in eenheden van uw keuze.

Shortcut:

De derde regel toont naar keuze de tijd of de afstand van de start of de gemiddelde snelheid. Verander de getoonde informatie met behulp van *Stop/Cancel*. U kunt een shortcut kiezen in het venster Sail Data [Zeilgegevens] in plaats van de gemiddelde snelheid.

- **Distance from start (dfs):** Toont de afstand vanaf de start in de geselecteerde eenheid.

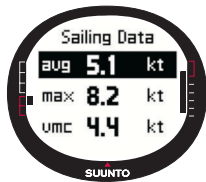
- **Time from start (tfs):** Toont de tijd vanaf de start.

- **Gemiddelde Snelheid (avg):** Toont de gemiddelde snelheid in de geselecteerde eenheid.

Het venster Sailing Data [Zeilgegevens]

De modi Sailing, Navigation en Racing en de MOB-functie hebben speciale informatievensters die kunnen worden geopend vanuit het hoofdvenster van elke respectievelijke modus.

Bekijken van het venster Sailing Data [Zeilgegevens]:

1. Druk op *Start/Data* in het venster Sailing. Het venster Sailing Data [Zeilgegevens] wordt geopend. De actieve shortcut wordt nu geselecteerd afgebeeld.
2. Blader door de gegevens met de pijltoetsen. De lijst bevat de volgende items:
 - Gemiddelde snelheid (avg)
 - Maximale snelheid (max)
 - Snelheid op koers (vmc)
 - Snelheid tegen de wind (vaw)
 - Afstand tot waypoint (dtw)
 - Afstand tot finish (dtf)
 - Afwijking ten opzichte van te sturen koers (xte)
 - Afstand op koers (dmc)
 - Afstand naar volgende waypoint (dmg)
 - Geschatte aankomsttijd (eta)
 - Geschatte tijd onderweg (ete)
 - Tijdstip zonsopgang (tsr)
 - Tijdstip zonsondergang (tss)
 - Afstand tot lay line; werkt alleen in de modus Racing (dll)
 - Tijd tot lay line; werkt alleen in de modus Racing (dll)
3. Als u één van deze items in wilt stellen als shortcut, dient u het item te selecteren en druk kort op *Enter*. Als u de shortcuts niet wilt wijzigen, druk op *Start/Data* om terug te keren naar het venster Sailing.

N.B.: Wanneer u een nieuwe shortcut instelt in het venster Sailing Data [Zeilgegevens], wordt deze ook afgebeeld in de modi Navigation en Racing.

3.5.2 Menu Functie

Raadpleeg voor meer informatie over het menu sectie 3.8, Function Menu.

3.5.3 Tracking [Volgen]

De functie Tracking slaat de positie, koers en snelheid van het schip gedurende een bepaalde periode op in het geheugen van de Suunto M9. Tracking kan alleen worden aan of uit gezet. Als u de periode wilt veranderen, moet u dit doen in de Suunto Sail Manager-software.

N.B.: Wanneer de tracking is ingeschakeld en de GPS wordt geactiveerd, wordt er een indicator afgebeeld in het midden van de onderste horizontale regel van het venster, met de stippen.

Tracking aan of uitzetten:

1. Blader in het menu Set naar *Tracking* en druk kort op *Enter*. Het On/Off [aan/uit] veld wordt geactiveerd.
2. Wijzig de instelling in *On* of *Off* met behulp van de pijltoetsen en druk kort op *Enter*. De functie Tracking is nu ingesteld.

3.5.4 Tracks [Afgelegde weg]

De functie *Tracks* wordt gebruikt om de gegevens te bekijken die zijn vastgelegd met de functie Tracking.

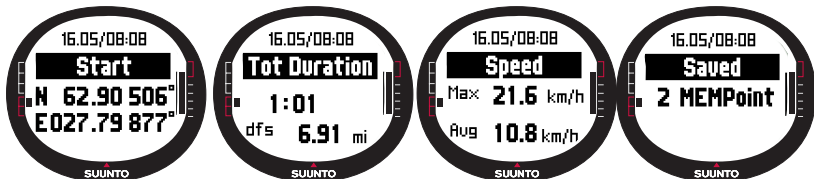
De afgelegde weg bekijken

De afgelegde weg bekijken:

1. Blader in het menu Set [Instellen] naar *Tracks* en druk kort op *Enter*. Er wordt een lijst van alle vastgelegde afgelegde wegen getoond. De meest recente afgelegde weg wordt geselecteerd getoond.
2. Selecteer de afgelegde weg met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De volgende gegevens worden getoond:
 - Tijd en coördinaten van de start.
 - Coördinaten van de finish.
 - Totale duur van de afgelegde weg in uren en minuten, en de lengte van de afgelegde weg in de geselecteerde eenheid.

- Maximum en gemiddelde snelheid tijdens de afgelegde weg.
 - Het aantal vastgelegde geheugenpunten. Zie *Een nieuwe Route maken* op pagina 39.
3. Druk lang op *Enter* om de functie Tracks af te sluiten.

3.5.5 Race

Wanneer u *Race* selecteert, schakelt de Suunto M9 naar de modus Racing. (Raadpleeg voor meer informatie over de modus Racing pagina 43.)

Ga als volgt te werk om de modus Racing [Race] te selecteren:

1. Blader in het menu Set [Instellen] naar *Race* en druk op *Enter*. De keuzemogelijkheid On/Off wordt geactiveerd.
2. Zet de race-functie op *On [Aan]* met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. De modus Racing wordt geactiveerd en u keert terug naar het menu Sailing.

3.6 NAVIGATION MODUS

3.6.1 Hoofdvenster

Wanneer u de Navigation [Navigatie] modus selecteert, wordt het hoofdvenster geopend. De Suunto M9 toont de richting van de bestemming met een cirkel op de buitenste rand van het venster. Het bovenste deel van het venster toont vaste herkenningspunten en een positie-indicator, aangegeven met een cirkel. Wanneer de positie-indicator binnen de herkenningspunt-markeringen valt, beweegt u zich in de richting van de ingestelde positie.

De positie-indicator beweegt in een boog van 120 graden in het bovenste deel van het venster. Als de richting van de eenheid meer dan dit afwijkt van de gevolgde koers, geeft de eenheid de richting aan met pijlen. Wanneer de cirkel bovenaan in het venster verschijnt, kan weer een exacte koers worden gevolgd.

Het hoofdvenster heeft drie regels:

Waypoint/Route: Wanneer Navigate op *on* staat, wordt op de eerste regel de naam en het nummer van het genavigeerde *waypoint* getoond. Wanneer Navigate [navigeren] op *off [uit]* staat, wordt de naam van de geactiveerde *route* getoond.

Heading/Length: Wanneer Navigate op *on* staat, wordt op de tweede regel de koers in graden getoond. Wanneer Navigate op *off [uit]* staat, wordt de totale lengte van de actieve route getoond.

N.B.: Wanneer de GPS uitgeschakeld is, toont de eenheid altijd de geselecteerde route en de totale lengte.

Shortcuts:

Op de derde regel wordt naar keuze de koers, gemiddelde snelheid of de geheugenstatus getoond. Wijzig de getoonde gegevens met *Stop/Cancel*. U kunt een shortcut selecteren in de vensters Sailing Data [Zeilgegevens] of Racing Data [Racegegevens] om in plaats van de gemiddelde snelheid iets anders te laten tonen.

· **Koers (bea):** Toont de koers naar het volgende waypoint in graden.

- **Snelheid (spd):** Toont de snelheid van het schip in de geselecteerde eenheid.
- **Gemiddelde snelheid (avg):** Toont de gemiddelde snelheid van het schip in knopen.
- **Geheugenstatus (mem):** Toont het percentage beschikbaar geheugen.

Wanneer de GPS op *off [uit]* staat, tonen de shortcuts de laatste waarden die zijn gemeten toen de GPS nog *ingeschakeld* was.

Wanneer Navigate op *off [uit]* staat, maar de GPS op *on [aan]*, tonen de shortcut-waarden het startpunt waar de GPS de eerste positiebepaling deed.

N.B.: *Er wordt een rechthoekige indicator afgebeeld links naast de onderste horizontale stippellijn wanneer Navigate aan is.*

Het venster Navigation Data [Navigatiegegevens]

De modi Sailing, Navigation en Racing en de MOB-functie hebben speciale informatievensters die u kunt openen vanuit het hoofdvenster van de respectievelijke modi. Het venster Navigation data [Navigatiegegevens] toont Waypoint information [Waypointgegevens] of een samenvatting van de route. Als u het venster wilt activeren, drukt u op *Start/Data* in het venster Navigation.

Wanneer Navigation [Navigatie] op *on [aan]* staat, toont het venster Navigation Data [Navigatiegegevens] informatie over de Waypoints op vier regels:

Route: De eerste regel toont de naam van de route.

Waypoint: De tweede regel toont de naam en het nummer van het waypoint waarnaar genavigeerd wordt. U kunt door de waypoints gaan met de pijltjestoetsen. Druk lang op Enter om het geselecteerde waypoint te activeren. De Suunto M9 toont nu de navigatiegegevens naar het nieuwe waypoint. Het actieve waypoint wordt geselecteerd aangegeven.

Afstand: De derde regel toont de afstand vanaf het vorige waypoint. Wanneer het actieve waypoint wordt afgebeeld, toont de eenheid de afstand vanaf de huidige locatie.

Koers (bea): De niet-actieve waypoints geven alleen een koers weer.

Geschatte tijd onderweg (ete): Toont de ETE naar het actieve waypoint bij de huidige snelheid.

De samenvatting bevat de volgende gegevens:

Route: De eerste regel toont de naam van de route.

Lengte van de route: Op de tweede regel wordt de lengte van de route van het eerste waypoint naar het laatste getoond in zeemijlen.

Aantal waypoints: De derde regel toont het totaal aantal waypoints op de route.

***N.B.:** Wanneer de GPS is ingeschakeld, toont de eenheid het actieve waypoint wanneer het informatievenster wordt geopend. Wanneer de GPS is uitgeschakeld, wordt een samenvatting van de route getoond.*

3.6.2 Menu Functie

Raadpleeg voor meer informatie over het menu sectie 3.8, Function Menu.

3.6.3 Navigeren

Met de functie Navigate start u de navigatie en kunt u bepalen op welke wijze u de gehele route of alleen naar een bepaald waypoint wilt navigeren.

Navigation [Navigatie] starten:

In het menu Set [Instellen] is *Navigate* het eerste menu-item. Druk kort op *Enter* om het te selecteren. Nu kunt u kiezen voor één van de vier opties die met symbolen zijn aangegeven naast het item *Navigate* door kort te drukken op *Enter*.

Pijl naar rechts: Activeert de route voor navigatie in de juiste volgorde, van begin of actief waypoint tot het einde

Pijl naar links: Activeert de route voor navigatie in de omgekeerde volgorde, vanaf het einde of vanaf het actieve waypoint naar het begin

Stip: Activeert de navigatie naar één enkel geselecteerd waypoint op de geselecteerde route

Streep: De geselecteerde route is niet actief en activeert de navigatie op de locatie van de eerste GPS-positiebepaling nadat de GPS werd aangezet, in plaats van vanaf het startpunt van de route

N.B.: Wanneer u navigeert naar één enkel waypoint, gaat de eenheid niet automatisch naar het volgende waypoint. Dit moet u handmatig doen. Bij normale routenavigatie schakelt de eenheid vanzelf naar het volgende waypoint wanneer het schip binnen een radius van 50 meter van het waypoint aankomt of op meer dan 100 meter van de loodlijn naar de route die door het waypoint loopt.

3.6.4 Routes

Het menu Routes bevat gegevens over de routes die zijn vastgelegd in het geheugen van de Suunto M9. De routes met hun afzonderlijke waypoints kunnen worden bekeken, bewerkt en gewist.

Een nieuwe route maken

Een nieuwe route maken:

1. Blader in het menu Set naar *Routes* en druk kort op *Enter*.
2. Blader naar *Create* en druk kort op *Enter*.
3. De laatste positie die door de GPS is bepaald, wordt getoond op het scherm. Verander de coördinaten met de pijltoetsen en druk kort op *Enter* om de selecties te bevestigen. Het volgende waypointveld wordt geactiveerd.
4. Als u een bepaalde coördinaat niet wilt veranderen, accepteert u deze met de knop *Enter*.
5. Druk op *Stop/Cancel* om terug te keren naar een coördinaat die u wilt veranderen.

- Druk op **Enter** om naar het volgende waypoint te gaan.
- Druk lang op **Enter** om de nieuwe route te bevestigen en terug te keren naar het venster **Navigation**.

Een route activeren

Een route voor navigatie activeren:

- In het menu **Set** [Instellen] gaat u naar **Routes** en drukt u op **Enter**. De mededeling "LOADING ROUTELIST" [ROUTELIJST WORDT GELADEN] wordt afgebeeld, en vervolgens wordt de lijst getoond.
- Selecteer een route met de pijltjestoetsen en druk lang op **Enter** om de geselecteerde route te activeren.

N.B.: Wanneer u lang op **Enter** drukt, wordt de geselecteerde route geactiveerd. Wanneer u kort op **Enter** drukt wordt het routemenu van de geselecteerde route afgebeeld.

Een nieuw waypoint maken [Create WP]

Met deze functie kunt u nieuwe waypoints toevoegen aan eerder gemaakte routes.

Een nieuw waypoint maken:

- Blader in het menu **Set** [Instellen] naar **Routes** en druk kort op **Enter**. De lijst met routes wordt nu afgebeeld.
- Blader door de lijst met de pijltjestoetsen en selecteer de gewenste route door kort te drukken op **Enter**.
- Blader in het menu **Route** naar **Create WP** [Waypoint maken] met de pijltjestoetsen en druk op **Enter**.
- Het nieuwe waypoint van de route wordt afgebeeld. Geef met behulp van de pijltjestoetsen het nummer en de coördinaten van het waypoint in de route op. Druk kort op **Enter** om het nieuwe waypoint te bevestigen.

- Als u geen nieuw waypoint wilt maken, drukt u kort op **Stop/Cancel** om terug te keren naar het menu **Set** [Instellen].

Routes wissen [Erase]

Een route wissen:

- Blader in het menu **Set** [Instellen] naar **Routes** en druk kort op **Enter**. De lijst met routes wordt afgebeeld.

- Blader door de lijst met de pijltjestoetsen en selecteer de route die u wilt wissen door kort te drukken op *Enter*.
- Blader in het menu Route naar *Erase* en druk kort op *Enter*.
- De Suunto M9 toont nu het bericht "ERASING ROUTE" [ROUTE WORDT GEWIST]; u keert terug naar het menu Routes.

Waypoints op de route bekijken en wissen

Waypoints op de route bekijken:

- Blader in het menu Set [Instellen] naar *Routes* en druk kort op *Enter*. De lijst met routes wordt afgebeeld.
- Selecteer een route met behulp van de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter* om de routegegevens te bekijken. Er wordt een lijst van waypoints afgebeeld.
- Het eerste waypoint wordt geselecteerd afgebeeld. Selecteer een waypoint met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.
- Het menu Waypoint wordt afgebeeld. *View* is het eerste menu-item. Druk kort op *Enter* om het te selecteren. De volgende waypointgegevens worden afgebeeld:
 - **Koers en afstand naar het waypoint:** De koers en de afstand naar het waypoint vanaf het eerste waypoint worden afgebeeld, of wanneer de GPS actief is, vanaf de huidige locatie.
 - **Coördinaten waypoint:** De coördinaten van het geselecteerde waypoint.
- Druk kort op *Stop/Cancel* om de waypointgegevens af te sluiten en terug te keren naar de lijst met waypoints.
- Als u een waypoint wilt wissen, blader naar *Erase* in het menu Waypoint en druk kort op *Enter*. De Suunto M9 toont nu het bericht "ERASE WAYPOINT?" [WAYPOINT WISSEN?] Druk kort op *Enter* om de actie te bevestigen. U keert terug naar de lijst met waypoints.

Waypoints op een route bewerken [Edit]

Een waypoint bewerken:

- Blader in het menu Set [Instellen] naar *Routes* en druk kort op *Enter*. De lijst met routes wordt afgebeeld.

2. Selecteer een route met behulp van de pijltjesknoppen en druk kort op *Enter*. De lijst met waypoints wordt geopend en het eerste waypoint wordt geselecteerd afgebeeld.
3. Selecteer een waypoint met behulp van de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. Het menu *Waypoint* wordt afgebeeld.
4. Blader naar *Edit* met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.
5. De kenmerken van het waypoint worden geactiveerd. Selecteer het volgnummer van het waypoint in de lijst waypoints, wijzig de kenmerken met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter* om de wijzigingen vast te leggen. Druk op *Stop/Cancel* als u terug wilt keren naar de lijst met waypoints zonder de wijzigingen vast te leggen.
6. Druk lang op *Enter* om de wijzigingen vast te leggen en terug te keren naar het hoofdmenu.

My Points [Mijn waypoints]

Met de functie *My Points* slaat u tot maximaal 50 afzonderlijke waypoints op in het geheugen van de Suunto M9 die niet bij een route horen. Voor het maken, bekijken en bewerken van waypoints in *My Points*, raadpleegt u sectie 3.6.4, Routes.

N.B.: Wanneer u routes of waypoints maakt in de Suunto M9, gebruikt het apparaat de datum en de tijd om een naam op te stellen.

3.6.5 Race

Wanneer u *Race* selecteert in het menu *Set [Instellen]*, schakelt de Suunto M9 naar de *Racing* modus. Raadpleeg voor meer informatie over de *Racing* modus pagina 43.

Ga als volgt te werk om de *Racing* modus te selecteren:

1. Blader in het menu *Set [Instellen]* naar *Race* en druk kort op *Enter*. De keuzemogelijkheid *On/Off* wordt geactiveerd.
2. Wijzig de instelling in *On [Aan]* met behulp van de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De *Racing* modus wordt geactiveerd.

3.7 RACING MODUS

De Racing [Race] modus is de hoofdmodus die is gereserveerd voor racefuncties, en die alleen kan worden geactiveerd in de modi Sailing [Zeilen] en Navigation [Navigatie]. het hoofdvenster van de Racing [Race] modus verandert al naar gelang de situatie in de race.

3.7.1 Hoofdvenster

Voordat de race wordt gestart, vraagt de Suunto M9 u de parameters voor de startlijn, de racetimer en windrichting.

Voordat de parameters zijn ingesteld in het menu Functie, wordt het volgende afgebeeld:

Set Startline [Startlijn instellen]: Op de eerste regel wordt u gevraagd de startlijn in te stellen.

Set Timer [Timer instellen]: Op de tweede regel wordt u gevraagd de timer te synchroniseren.

Set Wind dir [Windrichting instellen]: Op de derde regel wordt u gevraagd de windrichting in te stellen.

N.B.: Wanneer de functie Navigation is ingeschakeld, wordt er links van de onderste horizontale stippellijn in het venster een indicator afgebeeld.

Als u de parameters in het menu Functie wilt instellen, drukt u kort op *Enter* in het hoofdvenster van de Racing modus. (Zie pagina 46 voor meer informatie over het menu Functie voordat de race start.)

Nadat u de parameters hebt ingesteld, wordt het volgende afgebeeld:

Distance to start line (dsl) [Afstand tot de startlijn]: Op de eerste regel wordt de afstand tot de startlijn getoond.

Timer: Op de tweede regel wordt de tijd tot de start afgebeeld.

Time to start line (tsl) [Tijd tot de startlijn]: Op de derde regel wordt de tijd afgebeeld tot de startlijn wordt bereikt, op basis van de huidige snelheid en koers.

In het infovenster ziet u de line bias (windafwijking ten opzichte van de loodlijn op de startlijn) met de bijbehorende tijd (minuten)

voor de start en de gunstige kant van de lijn. P betekent dat de wind over bakboord staat, en S betekent dat de wind over stuurboord staat.

Druk op *Start/Data* om het infovenster te openen.

Druk op *Start/Data*, *Enter* of *Stop/Cancel* om terug te keren naar het hoofdvenster.

Het hoofdvenster tijdens de race

Wanneer de starttimer de nul bereikt heeft, wordt de timing automatisch gestart en wordt na de start het hoofdvenster van de Suunto M9 geopend, waarin het volgende wordt afgebeeld:

Heading: De eerste regel toont de koers van het schip in graden.

Speed: De tweede regel toont de huidige snelheid van het schip in knopen.

Shortcuts: De derde regel toont naar keuze de racetimer, de kruishoek of de gemiddelde snelheid. U kunt de afgebeelde gegevens wijzigen met *Stop/Cancel*. U kunt een shortcut selecteren in het venster Racing Data [Racegegevens] in plaats van de gemiddelde snelheid.

- **Race Timer:** Toont de tijd vanaf de start.
- **Kruishoek (TAD):** Toont de kruishoek van het schip.
- **Gemiddelde snelheid:** Toont de gemiddelde snelheid van het schip in de geselecteerde eenheid.

Het venster Racing data [Racegegevens]

De modi Sailing, Navigation en Racing hebben speciale informatievensters die u kunt openen vanuit de hoofdvensters van de respectievelijke modi. Tijdens de race worden in het venster Racing data [Racegegevens] de statistieken m.b.t. de race afgebeeld.

Het venster Racing data [Racegegevens] openen:

1. Druk op *Start/Data* in de hoofdvensters van de modus Racing modus om toegang te krijgen tot het infovenster

De volgende gegevens worden afgebeeld:

- Gemiddelde snelheid (avg)
- Maximale snelheid (max)
- Snelheid op koers (vmc)
- Snelheid tegen de wind (vaw)
- Afstand tot waypoint (dtw)
- Afstand tot finish (dtf)
- Afwijking ten opzichte van te sturen koers (xte)
- Afstand op koers (dmc)
- Afstand naar volgende waypoint (dmg)
- Geschatte aankomsttijd (eta)
- Geschatte tijd onderweg (ete)
- Tijdstip zonsopgang (tsr)
- Tijdstip zonsondergang (tss)
- Afstand tot laylijn (dll)
- Tijd tot laylijn (tll)

2. Blader door de gegevens met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter* om een shortcut te selecteren. U keert nu terug naar het venster Racing. Druk op *Stop/Cancel* om terug te keren naar het venster Racing zonder een shortcut te selecteren.

Hoofdvenster na afloop van de race (Samenvatting Race)

Wanneer de race eindigt en de gebruiker de finish bevestigt in het menu Functie, toont de Suunto M9 de volgende gegevens:

Afstand vanaf de start: Op de eerste regel wordt de afstand vanaf de start getoond

Totale afstand: Op de tweede regel wordt de gezeilde afstand tijdens de race getoond in zeemijlen.

Shortcuts: Op de derde regel wordt de gemiddelde snelheid of de timer getoond. Als u wilt wisselen tussen deze twee, drukt u *kort* op *Stop/Cancel*.

- **Gemiddelde snelheid:** Gemiddelde snelheid tijdens de race in knopen.
- **Timer:** Tijd gezeild in de race.

3.7.2 Menu Functie

Het menu Functie voorafgaand aan de race

De modus Racing heeft een uniek menu Functie dat u kunt openen door kort te drukken op *Enter*. De inhoud van dit menu wordt aangepast aan de situatie in de race. De volgende opties zijn beschikbaar voordat de race wordt gestart:

GPS

De GPS-functie stelt u in staat de GPS aan of uit te zetten en de nauwkeurigheid van de GPS-waarden te onderzoeken.

De GPS aan of uitzetten:

1. Blader in het menu Functie naar *GPS* met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.
2. Wijzig de status in *On* of *Off* met behulp van de pijltoetsen en druk kort op *Enter*. De GPS is nu ingesteld.

N.B.: De GPS wordt automatisch ingesteld 15 minuten voor de start.

Course [Parcours]

De Suunto M9 stelt u in staat 10 verschillende raceparcours op te slaan in het geheugen. Het bijzondere van deze parcours

is dat ze hetzelfde waypoint (dezelfde boei) meerdere malen kunnen opnemen in de lijst met waypoints.

Als de exacte posities van de boeien niet bekend zijn, wordt de locatie van een boei in de gehele lijst bijgewerkt zodra u de juiste gegevens invoert. Dit is handig wanneer u meerdere keren dezelfde boei passeert. De Suunto M9 kan zo de laylijn en andere gegevens met betrekking tot de boeien berekenen zodra hun exacte locatie is bijgewerkt (zie Suunto Sail Manager Help).

De gebruiker kan een parcours selecteren uit het geheugen van de Suunto M9.

Een parcours selecteren:

1. Blader in het menu Functie naar *Course* met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*.
2. Selecteer een parcours met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.

De timer synchroniseren

De timer synchroniseren:

N.B.: De timer begint te lopen wanneer op enter wordt gedrukt en de eenheid in de functie-modus komt.

1. In het menu Functie gaat u naar *Timer sync* en drukt u kort op *Enter*. Het veld voor de tijd wordt geactiveerd.
2. Wijzig de tijd met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. Het bericht "TIMER SYNCHRONIZED" [timer gesynchroniseerd] wordt afgebeeld en u keert terug naar het menu Functie.

De timer geeft nu de tijd vanaf het moment dat op enter werd gedrukt om naar de Functie modus te gaan.

N.B.: Wanneer u bijvoorbeeld 120.00 selecteert, wordt afgeteld tot 120 minuten. De starttimer laat een alarm horen, elke tien minuten tussen 120 en 60 minuten. Tussen 60 en 15 klinkt het alarm elke vijf minuten. Tussen 15 en 1 minuut klinkt het alarm elke minuut. Het alarm klinkt elke 10 seconden gedurende de laatste minuut. Gedurende de laatste 10 seconden klinkt het alarm elke tien seconden.

Start line [Startlijn]

U kunt de locatie van de startlijnboeien en de richting van de lijn instellen. Deze informatie stelt de Suunto M9 in staat de lijnafwijking te bepalen en de tijd tot de startlijn te berekenen. U kunt één of beide boeien en de lijnrichting instellen.

De parameters van de startlijn instellen met twee boeien:

1. Zeil naar de eerste boei en druk kort op *Enter* in het hoofdvenster van de Racing modus. De locatie van de boei wordt nu opgeslagen in het tijdelijke geheugen.
2. Blader naar *Startline* en druk kort op *Enter*.
3. Blader naar *Buoy S* of *Buoy P* en druk kort op *Enter* om de selectie te bevestigen. De tekst "BUOY STORED" [BOEI OPGESLAGEN] wordt afgebeeld. *Stop/Cancel* wist de locatie van de boei en laat u terugkeren naar de hoofdmodus.

4. Zeil naar de tweede boei en druk kort op *Enter* in het hoofdvenster van de Racing [Race] modus. De locatie van de tweede boei wordt nu opgeslagen in het tijdelijke geheugen.

5. Blader naar *Startline* en druk kort op *Enter*.

6. Blader nu naar *Buoy S* of *Buoy P* en druk kort op *Enter*. De tekst "BUOY STORED" [BOEI OPGESLAGEN] wordt afgebeeld. De startlijn is nu ingesteld, en u keert terug naar het menu Functie. De Suunto M9 begint de afstand tot de startlijn te tonen.

De startlijngegevens instellen op basis van één boei en de lijnrichting:

1. Zeil naar de boei en druk kort op *Enter* in het hoofdvenster van de Racing.

2. Blader naar *Startline* en druk kort op *Enter*. De locatie van de boei wordt nu opgeslagen in het tijdelijke geheugen.

3. Blader naar *Buoy S* of *Buoy P* en druk kort op *Enter* om de selectie te bevestigingen. De eenheid keert nu terug naar de hoofdmodus.

4. De richting van de startlijn wordt berekend aan de hand van de kompaswaarden van de eenheid. Zeil langs de startlijn en lijn de eenheid hieraan uit. Druk kort op *Enter* om de kompaskoers op te slaan in het tijdelijke geheugen.

5. Blader naar *LineDir* met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. Het veld voor graden wordt geactiveerd.

6. De startlijn is nu ingesteld.

WINDdir [Windrichting]

De functie WINDdir stelt u in staat de windrichting en -kracht vast te leggen.

De windrichting vastleggen:

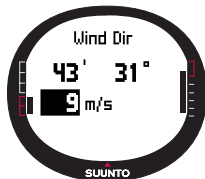
1. Houd de Suunto M9 in de windrichting en druk kort op *Enter*. De WINDdir wordt opgeslagen in het tijdelijke geheugen.

2. Blader naar *Wind Dir* en druk kort op *Enter*.

De volgende gegevens worden afgebeeld:

- Zeiltimer
- Lijnafwijking
- Windkracht

3. Als u de windkracht wilt wijzigen, verander de waarde met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De tekst “WIND DIR STORED” [WINDRICHTING OPGESLAGEN] wordt afgebeeld. U keert terug naar het hoofdvenster van de Racing modus.

N.B.: De windrichtingen kunnen worden bekeken in het informatievenster door op *Start/data* te drukken.

N.B.: De windkracht wordt gemeten in stappen van 0-3, 3-6, 6-9, 9-12, 12-15, 15-18 en 18- meter per seconde of het equivalent in knopen. De eenheid voor windkracht kan worden ingesteld in de Suunto Sail Manager-software.

Het menu Functie tijdens de race

Tijdens de race stelt het menu Functie u in staat de locaties van de keerboeien vast te leggen, kruishoeken vast te leggen, wind- en zichtomstandigheden op te slaan en de MOB locatie vast te leggen.

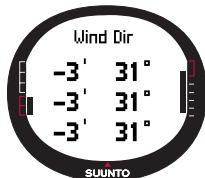
Wind Data [Windgegevens]

De functie Wind Data toont de vastgelegde windrichtingen.

De windgegevens bekijken:

1. Blader in het menu Functie naar *Wind Data* en druk kort op *Enter*. De windgegevens worden afgebeeld.
2. Blader door de windrichtingen met behulp van de pijltjestoetsen. Druk kort op *Enter* om terug te keren naar het menu Functie.

N.B.: Voordat de race start, is de windrichting de lijnafwijking (de hoek tussen de wind en de loodlijn van de startlijn). Nadat de race is gestart, ziet u bij wind direction de geografische windrichting (afgeleid van de kompassensor van de eenheid)

Starboard/Port Tack [Kruishoek stuurboord/bakboord]

De functie Starboard/Port Tack stelt u in staat de referentiekoers voor de meting van het kruishoekverschil in te stellen (TAD).

1. Druk kort op *Enter* in het hoofdvenster van de Racing modus om het menu Functie te openen. De eenheid slaat de huidige koers op in het tijdelijke geheugen.
2. Blader naar *STB TACK/PORT TACK* en druk kort op *Enter*. De kruishoek wordt vastgelegd. De TAD-meting is gebaseerd op de opgeslagen referentiekoers. De mededeling "*STB/PORT Tack Set*" [KRUISSHOEK STUURBOORD/BAKBOORD INGESTELD] wordt afgebeeld.

Turn Buoy [keerboei]

Met de functie Turn Buoy kunt u de juiste locaties van de keerboeien tijdens de race bijwerken.

De keerboeien vastleggen:

1. Zeil naar de eerste boei. Druk kort op *Enter* in het hoofdvenster van de Racing modus om het menu Functie te openen. De eenheid slaat de locatie op in het tijdelijke geheugen.
2. Blader naar *Turn buoy1 [Keerboei 1]* en druk kort op *Enter*. De eerste boei wordt vastgelegd. Het bericht "BUOY STORED" [BOEI OPGESLAGEN] wordt afgebeeld.
3. Zeil naar de volgende boei. De Suunto M9 suggereert zelf de volgende boeien.
4. Leg de locatie vast door kort te drukken op *Enter*.
5. Als u een andere dan de voorgestelde boei wilt vastleggen, selecteer de boei met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.

N.B.: De Suunto M9 stelt automatisch een boei voor om vast te leggen wanneer de navigatie is ingeschakeld. Wanneer u naar het menu Functie gaat, wordt Turn buoy 1 geselecteerd afgebeeld. Nadat u de eerste boei hebt vastgelegd, stelt de Suunto M9 de volgende boei voor (Turn buoy 2) enzovoorts. De Suunto M9 stelt zoveel boeien voor als er in het type race zijn opgenomen.

WINDDir [Windrichting]

Zie pagina 48 voor informatie over de functie *WINDDir*.

MOB [Man overboord]

Met deze functie kunt u de locatie vastleggen wanneer er iemand over boord is geslagen.

(Zie pagina 53 voor informatie over de functie MOB.)

Restart [Opnieuw starten]

Hiermee keert u terug naar het hoofdvenster voordat de race start en wordt u gevraagd de timer opnieuw in te stellen voor de volgende start, zonder daarbij de startlijnboeien en de windgegevens te veranderen.

Finish line [Finishlijn]

Selecteer de functie Finish line wanneer het schip de finishlijn kruist en de race eindigt.

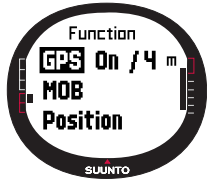
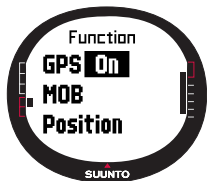
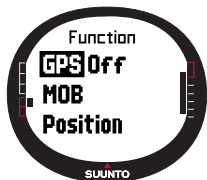
De finish vastleggen:

1. Blader in het menu Functie naar *Finishline* en druk kort op *Enter*. het bericht "TIMER STOPPED" [TIMER GESTOPT] wordt afgebeeld, en de samenvatting van de race wordt automatisch geopend.

3.8 HET MENU FUNCTIE

Als u het menu Functie wilt openen, drukt u kort op *Enter* in een van de hoofdvensters. Wanneer u op de knop *Enter* drukt, wordt alle benodigde informatie voor de functies in het menu vastgelegd. Dit zijn tijd, datum, barometerdruk, temperatuur, Kompascoers, GPS- locatie. Wanneer u de verschillende functies gebruikt, bewaart de Suunto M9 de benodigde gegevens voor het uitvoeren van een functie en gooit de rest weg.

3.8.1 GPS

De GPS-functie stelt u in staat de GPS aan of uit te zetten en de nauwkeurigheid van de GPS-waarden te onderzoeken.

De GPS aan- of uitzetten:

1. Blader in het menu Functie naar *GPS* met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*.
2. Wijzig de status in *on of off [aan of uit]* met de pijltjestoetsen en druk kort op *Enter*. De GPS-functie-indicator verschijnt in het hoofdvenster.

N.B.: De *GPS On*-status toont *EPE (Geschatte positiefout)* achter de *On* indicator. Raadpleeg het *positievenster* voor meer informatie over *EPE*).

3.8.2 MOB [Man overboard]

De functie Man Over Board, of MOB, legt de locatie vast waar iemand overboord is geslagen. Nadat de locatie is vastgelegd, begint de Suunto M9 de koers en de afstand naar de locatie te tonen.

De volgende informatie wordt afgebeeld in het MOB-venster:

MOB: De eerste regel toont het ID van de MOB-functie.

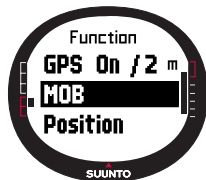
Afstand: De tweede regel toont de afstand tot de MOB-locatie in de ingestelde eenheden.

Koers: De derde regel toont de koers naar de MOB-locatie in graden.

De MOB-functie activeren

De MOB-functie activeren:

1. De MOB-locatie wordt vastgelegd door kort op enter te drukken in een van de andere hoofdmodi. Als de GPS op dat moment niet aan is, wordt deze geactiveerd. De MOB-locatie wordt dan vastgelegd zodra de GPS een positiebepaling heeft kunnen doen. Blader in het menu Functie naar MOB en druk kort op *Enter*. De koers en de afstand naar de MOB-locatie worden nu afgebeeld.
2. Als u de MOB-functie wilt verlaten en beëindigen, drukt u op *Stop/Cancel* en gaat u naar *Shut Down [Afsluiten]*. Druk op *Enter* om terug te keren naar het hoofdvenster.
3. Als u de MOB-functie wilt verlaten maar niet wilt beëindigen, drukt u op *Stop/Cancel* en blader naar *Keep active [Actief houden]*. Druk op *Enter* om terug te keren naar het hoofdvenster.

N.B.: Als de GPS niet actief is wanneer u de MOB-functie activeert, wordt hij automatisch ingeschakeld en wordt de tekst "MOB ACTIVATING" [MOB WORDT GEACTIVEERD] afgebeeld alvorens het menu wordt geopend.

N.B.: Als u de MOB-functie afsluit, wordt de eerder vastgelegde locatie gewist. Als u de MOB-functie actief houdt, blijft de MOB-locatie bewaard in het geheugen tot de functie wordt uitgeschakeld.

N.B.: De Suunto G9 gebruikt de GPS om u de weg te wijzen wanneer u beweegt. Bij stilstand wordt de richting naar de gemarkeerde positie aangegeven met een kompascoers.

MOB Data display [MOB-gegevensvenster]

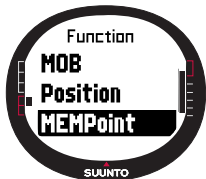
De MOB-functie heeft een speciaal venster dat de coördinaten en de tijd van vastlegging bevat van het vastgelegde punt.

Het venster MOB openen:

1. Druk kort op *Start/Data* om het MOB-gegevensvenster te openen in het MOB-venster.
2. Druk kort op *Stop/Cancel* om het venster MOB Data te sluiten.

3.8.3 MEMPoint [Geheugenpunt]

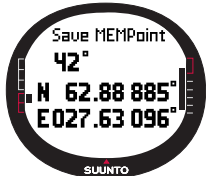
De functie MEMPoint [Geheugenpunt] legt de coördinaten en alle andere sensorgegevens vast van de huidige locatie.

Als u een geheugenpunt wilt opslaan, drukt u op *Enter* in de hoofdmodus. De huidige gegevens worden vastgelegd in het tijdelijke geheugen:

1. In het menu Functie gaat u naar *MEMpoint* en drukt kort op *Enter*. De coördinaten en de koers worden afgebeeld.
2. Druk kort op *Enter* om de locatie op te slaan. Alle andere sensorgegevens worden ook opgeslagen. Het bericht "MEMPOINT STORED" [GEHEUGENPUNT OPGESLAGEN] wordt afgebeeld en u keert terug naar het hoofdvenster.
3. Druk kort op *Stop/Cancel* om terug te keren naar het menu Function zonder de locatie op te slaan.

N.B.: Controleer of de GPS aan staat alvorens u de functie Memory point gebruikt. Activeren van de functie Memory point leidt niet automatisch tot het activeren van de GPS.

N.B.: De geheugenpunten kunnen alleen worden bekeken in de Suunto Sail Manager-software.

3.8.4 POSITION [Positie]

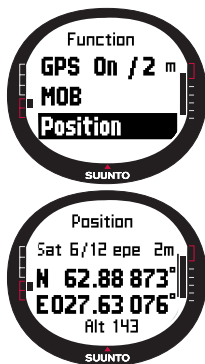
De functie Position stelt u in staat de huidige positie in het venster te bekijken.

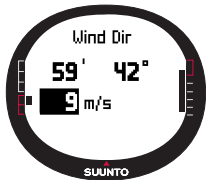
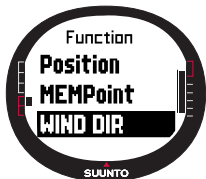
Een positie bekijken:

1. Blader in het menu Functie naar *Position* en druk kort op *Enter*. De volgende gegevens worden afgebeeld:
 - **Sat:** Het eerste getal is het aantal satellieten dat is gebruikt bij het bepalen van de positie en het tweede is het aantal zichtbare satellieten.
 - **Epe: Geschatte positieafwijking** van de GPS-waarde.
 - **Coördinaten van de positiebepaling**
 - Huidige hoogte
2. *Start/Data [Start/Gegevens]* wisselt tussen hoogte en tijd tot de eerste positiebepaling.
3. Druk op *Stop/Cancel* om terug te keren naar het hoofdvenster.

N.B.: Controleer of de GPS is ingeschakeld voordat u de functie *Position* gebruikt. Als de GPS niet aan staat wanneer u het menu *Position* opent, worden de coördinaten van de laatste positiebepaling getoond.

N.B.: De coördinaten van de positie worden bijgewerkt wanneer de positie van het instrument verandert.

3.8.5 WIND DIR [Windrichting]

De functie *WIND DIR* stelt u in staat de windrichting en -kracht vast te leggen.

Ga als volgt te werk om de windrichting vast te leggen:

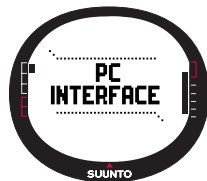
1. Blader in het menu *Function* naar *Wind Dir*, draai de Suunto M9 in de wind en druk kort op *Enter*. De volgende gegevens worden afgebeeld:
 - **Timer:** Wanneer u niet deelneemt aan een race, staat de timer op 0.00.
 - **Heading:** Geografische windrichting
 - **Windkracht**
2. Als u de windkracht wilt wijzigen, verander de waarde met de pijltjestoetsen en druk op *Enter*. De tekst "WIND DIR STORED" [WINDRICHTING OPGESLAGEN] wordt afgebeeld en u keert terug naar het hoofdvenster.

N.B.: De windkracht wordt gemeten in stappen van 0-3, 3-6, 6-9, 9-12, 12-15, 15-18 en 18- meter per seconde of het equivalent in knopen. De eenheid voor windkracht kan worden ingesteld in de Suunto Sail Manager-software.

4. EXTRA VOORZIENINGEN

4.1 PC INTERFACE

Met de PC kunt u gegevens overbrengen van de Suunto M9 naar uw computer en andersom. De gegevens kunnen bestaan uit routes die opgeslagen zijn in het Suunto M9 geheugen, de opgeslagen afgelegde weg die opgeslagen is met de volgfunctie of waypoints. Nadat de gegevens zijn verplaatst kunt u bijbehorende informatie gemakkelijk met behulp van de Suunto Sail Manager-software ordenen, bekijken en toevoegen.

De PC interface kabel en de Suunto Sail Manager worden in dezelfde verpakking van uw Suunto M9 meegeleverd. De installatie-instructies van de software bevinden zich op de verpakking van de Cd-rom van de Suunto Sail Manager.

De PC interface maakt het mogelijk de ARCS elektronische kaarten te gebruiken. De ARCS (Admiralty Raster Chart Service) kaarten worden vervaardigd door het United Kingdom Hydrographic Office, UKHO. De Suunto M9 bevat de gebruikersvergunning voor de kaarten en terwijl de kaarten worden gelezen dient het zowel aan het docking station als de PC te zijn aangesloten. Informeer bij u plaatselijke leverancier naar de mogelijkheden van de ARCS producten.

N.B.: Wanneer u ARCS kaarten aanschaft dient u uw gebruikersvergunning en uw PIN-code te tonen voor de registratie van het gebruik van de kaart. De gebruikersvergunning en de PIN code worden geleverd in de Suunto M9 pakket.

4.1.1 Gegevens overbrengen

Overbrengen van Gegevens:

1. Zorg dat uw computer een vrije seriële poort heeft.
2. Plaats de Suunto M9 stevig op het docking station met het venster naar boven. Verbind de adapter aan het docking station en in een stopcontact. Verbind het docking station met de serial port van de computer. De wristop geeft automatisch de PC INTERFACE modus.
3. Open de Suunto Sail Manager.
4. Klik om het Suunto M9 paneel van de onderste linker hoek van het venster te openen. Klik op connect om de inhoudslijst te downloaden en ze in een

boomconstructie in de Suunto M9 paneel af te lezen.

5. Om de gegevens over te brengen tussen de Suunto M9 en de Suunto Sail Manager, dient u een item te selecteren en deze naar de des betreffende map te slepen.
6. Wanneer er een bevestigende dialoog verschijnt, klikt u om te kunnen beginnen met downloaden.
7. Wanneer u de bestanden hebt overgebracht naar uw PC, kunt u ze wissen uit het geheugen van de Suunto M9 met behulp van de Suunto Sail Manager en zo ruimte maken voor nieuwe logboekbestanden.

Raadpleeg voor meer informatie de Suunto Sail Manager Help in het menu Help.

4.2 SUUNTO SAIL MANAGER

De Suunto Sail Manager-software staat op de Cd-rom die bijgevoegd is in uw Suunto M9-verpakking. De instructies voor de installatie van de software staan op de omslag van de CD.

De nieuwste versie van de Suunto Sail Manager kan worden gedownload van www.suunto.com of www.suuntosports.com. Controleer regelmatig of er updates zijn. Er wordt namelijk voortdurend nieuwe voorzieningen ontwikkeld.

4.2.1. Suunto Sail Manager Voorzieningen

· **Tracks [Afgelegde weg]:**

Bekijk de afgelegde wegen op de kaart of een lijst met vastgelegde afgelegde wegen, bewerken van informatie hierover, het sorteren van afgelegde wegen in mappen en deze bijwerken in SuuntoSport.com.

· **Routes:**

Het maken van nieuwe routes, bestaande routes bijwerken, het bekijken van routes op de kaart, sorteren van routes in mappen en deze bijwerken in Suunto M9 of SuuntoSports.com.

· **My Points:**

Toevoegen, bijwerken en het onderwater bekijken van rotsen, ondiepe rotsen, zichtbare stenen, ankerplaatsen, markeringen en waypoints. U kunt deze ook downloaden van SuuntoSports.com.

· **Boot:**

Bijhouden van bruikbare gegevens m.b.t. uw bo(o)t(en) en de bijbehorende logboeken bekijken.

- **Kaarten:** Bekijken, inzoomen en kaarten pannen, installeren van nieuwe kaarten of oude kaarten bijwerken.
- **Suunto M9:** De Suunto M9 instellingen wijzigen en het Suunto M9 geheugen leegmaken om plaats te maken voor nieuwe gegevens.

4.2.2 Suunto M9 instellingen veranderen

Klik het Suunto M9 paneel in de onderste linker hoek van het venster De Suunto M9 instellingstab zal in het midden van het venster openen. Nadat de volgende instelling zijn gewijzigd klikt u op update wristop [bijwerken van de wristop].

- Clock [klok] (12h, 24h)
- Date [datum] (mm.dd, dd.mm)
- Altitude [hoogte] (m, ft)
- Temperature [temperatuur] (C, F)
- Pressure [druk] (hPa, inHg)
- Distance [afstand] (km, mi, nm)
- Short Distance [korte afstand] (n/a, m, ft, yd)
- Speed [snelheid] (km/h, m/s, mph, kt)
- Wind unit [windeenheid] (m/s, kt)
- Position [positie](deg, dm)
- Info [gegevens] (off, on)
- Tones [tonen] (off, on)
- Datum [reductievlak] WGS84 etc.)
- UTC Offset

Selecteer de juiste tijdzone ten opzichte van Greenwich time.

- Fixrate

Bepaalt hoe vaak de Suunto M9 de updates van de GPS-gerelateerde gegevens toont. U kunt verschillende fixrates instellen voor normaal en wedstrijd gebruik.

- Log interval

Iedere x-ste vaststelling wordt bewaard in het Suunto M9 geheugen. U kunt verschillende log intervallen instellen voor normaal en wedstrijd gebruik.

- UKHO Informatie, PIN-code en gebruikersvergunning

De waarden worden bewaard in de Suunto M9 en kunnen niet worden bewerkt. Deze informatie is nodig wanneer u ARCS kaarten wilt aanschaffen.

4.3 SUUNTOSPORTS.COM

SuuntoSports.com is een gratis internationale webcommunity waar u de gegevens die u met uw eigen Suunto hebt gemeten en met de sportspecifieke PC-interface heeft geanalyseerd, kunt verfijnen en met anderen kunt uitwisselen. SuuntoSports.com biedt u een aantal mogelijkheden waarmee u het beste uit uw sport en uw Suunto M9 kunt halen.

Als u reeds een Suunto-sportinstrument heeft, kunt u via registratie toegang krijgen tot alle sportspecifieke functies. Als dit uw eerste Suunto-instrument is kunt u inloggen als gast of u laten registreren. Als gast kunt u bekijken en lezen, maar als u registreert kunt u gebruik maken van de andere functies en aan discussies deelnemen.

4.3.1 Systeem Vereisten

Voor SuuntoSports.com gelden de volgende systeemvereisten:

- Internetverbinding
- Modem: aanbevolen: 56k of sneller
- Browser: IE 4.0 of hoger, Netscape 4.7x of nieuwer
- Resolutie: minimaal 800 x 600, het beste is 1024 x 768

4.3.2 SUUNTOSPORTS.COM

SuuntoSports.com bestaat uit drie onderdelen, elk met verscheidene functies. In de volgende alinea's worden alleen de basisfuncties van SuuntoSports.com beschreven. Hier kunt u gedetailleerde beschrijvingen van alle functies en activiteiten en stap-voor-stap- instructies vinden om deze te gebruiken op de Help site. De Helpfunctie is op elke pagina beschikbaar en het pictogram bevindt zich aan de rechterkant van de balk die het scherm verdeelt. De Helpfunctie wordt regelmatig bijgewerkt naarmate de site zich verder ontwikkelt.

SuuntoSports.com biedt verscheidene mogelijkheden voor het vinden van informatie op de site. Naast de vrije zoekopdracht kunt u bijvoorbeeld ook zoeken naar groepen, gebruikers, locaties, logboeken en sporten.

De informatie die op SuuntoSports.com wordt gepubliceerd bevat interne links zodat u niet altijd helemaal vanaf het begin naar informatie hoeft te zoeken. Als u bijvoorbeeld een uitleg over een resort bekijkt, kunt u de links volgen en de persoonlijke informatie bekijken van degene die de resortgegevens heeft gestuurd, de logboeken die verwant zijn aan het resort en de grafieken die gemaakt zijn van de logboeken als de verstuuder

deze informatie openbaar heeft gemaakt.

My Suunto

Deze sectie is bedoeld voor uw persoonlijke gegevens. U kunt de gegevens over uzelf, uw wristop computer, uw zeilactiviteiten e.d. opslaan. Wanneer u uw logboeken bijwerkt naar SuuntoSports.com met de Suunto Golf Manager, worden ze getoond in uw persoonlijke gegevens, maar niet aan een ander. In My Suunto kunt u ook de logs beheren en besluiten of u ze wilt publiceren binnen de communities of aan alle SuuntoSport gebruikers wilt laten zien.

Wanneer u uw logboek hebt bijgewerkt naar SuuntoSports.com, kunt u uw logboeken publiceren en ze vergelijken met de logboeken van andere gebruikers. U kunt de ARCS elektronische kaarten en navigatie functies gebruiken.

De sectie bevat bovendien een persoonlijke agenda die u kunt gebruiken om persoonlijke gebeurtenissen of oefengegevens op te nemen. Het trainingsdagboek kan worden gevuld met feiten over uw training en ontwikkeling, de trainlocaties en andere nuttige informatie.

My Suunto geeft u toegang tot een route planner waar de gebruikers hun route kunnen plannen en hun routes en afgelegde wegen kunnen bekijken. Deze feature bevat een wereldwijde database van ARCS elektronische kaarten.

Communities

In de Communities-sectie kunnen SuuntoSports.com gebruikers hun eigen groepen maken en beheren of zoeken naar andere groepen. U kunt bijvoorbeeld een groep maken voor al uw zeilvrienden en informatie uitwisselen over elkaars resultaten, advies geven en vertellen waar en wanneer men het beste samen zouden kunnen gaan zeilen. Groepen kunnen zowel open als besloten zijn. Besloten betekent dat u zich moet aanmelden voor een lidmaatschap en moet worden geaccepteerd alvorens u kunt deelnemen aan een groepsactiviteit.

Alle groepen hebben een eigen homepage die informatie bevat over de groeps-evenementen, nieuws, mededelingen en overige informatie. Groepsleden kunnen ook gebruik maken van specifieke bulletinboards, chatrooms en group-calendar, links toevoegen en groepsactiviteiten creëren. Alle geregistreerde SuuntoSports gebruikers worden automatisch lid van de World of SuuntoSports community.

Alle logboeken kunnen met de *track visualizer* worden bekeken en de verschillende

deelnemers van een community hun afgelegde zeilroute op een enkele kaart kunnen gadeslaan.

Sportforums

SuuntoSports.com heeft zijn eigen forum voor iedere Suunto-sport. De basisvoorzieningen en -functies zijn gelijk voor alle sportforums—sport-specifiek nieuws, bulletinboards en chatrooms. Gebruikers kunnen daarnaast links suggereren naar sportsites en tips geven over de sport en de uitrusting om dit te publiceren op de site. U kunt ook uw eigen reisverslagen publiceren.

De sportforums bevatten ook presentaties van speciale sportresorten. Gebruikers kunnen deze resorts punten geven en beoordelen, en de resultaten worden gepubliceerd naast de gegevens over het resort. U kunt ook voor andere zaken een ranglijst maken—zoals bijvoorbeeld welke groep de meeste leden heeft, wie er de meeste logboeken heeft bijgewerkt, enzovoorts.

Aan de slag

Als u zich wilt aansluiten bij de SuuntoSports.com-community, maakt u verbinding met het internet, opent uw webbrowser en gaat naar www.suuntosports.com. Nadat de openingspagina is verschenen, klikt u op het pictogram *Register* en registreert u zichzelf en uw Suunto sportinstrument. U kunt uw persoonsgegevens en uitrustingsprofielen daarna in het deel My Suunto wijzigen en bijwerken.

Na de registratie komt u automatisch op de *SuuntoSports.com-homepage* waar de manier waarop de site is georganiseerd en de functionele principes worden beschreven.

N.B.: *SuuntoSports.com wordt voortdurend verder ontwikkeld en de inhoud kan worden gewijzigd.*

5. TECHNISCHE GEGEVENS

Algemeen

- Werkingstemperatuur -20 °C tot +60 °C/-5 °F tot + 140 °F
- Bewaarstemperatuur -30 °C tot +60 °C/-22 °F tot +140 °F
- Gewicht 76g
- Waterbestendig tot 10 bar (ISO 2281 norm)
- Mineraal kristalglas
- Opladbare batterij
- Docking Station
- PC interface met seriële connector

Lader

- 240V of 110V, afhankelijk van het land van aankoop
- Lader voor sigarettenaansteker 12V (optionele accessoire)

Geheugen

- 50 routes (10 wedstrijd routes)
- 500 waypoints

Barometer

- Weergavebereik 300 tot 1100 hPa / 8.90 tot 32.40 inHg
- Resolutie 1hPa / 0.05 inHg

Thermometer

- Vensterbereik -20 °C tot +60 °C/-5 °F tot + 140 °F
- Resolutie 1°C / 1°F

3D-Kompas

- Resolutie 1°
- Kantelingscompensatie tot +/- 30 graden ten opzichte van horizontaal

GPS

- Resolutie 1 m / 3 ft
- 12 kanalen

6. GPS DATAWEERGAVE

Suunto M9 maakt het gebruik van verschillende *GPS-datums* mogelijk die geactiveerd kunnen worden met de Suunto Sail Manager-software met behulp van de PC interface. Hieronder volgt een lijst van de beschikbare *GPS-datums* en de nummercodes die worden gebruikt voor de activering. Raadpleeg voor meer informatie over de activering van *GPS-datums* de Suunto Sail Manager.

Zie pagina 26 voor informatie over de instelling van de juiste *GPS-datum*.

000	ADI-M	Mean Solution (Ethiopian and Sudan)
001	ADI-E	Burkina Faso
002	ADI-F	Cameroon
003	ADI-A	Ethiopia
004	ADI-C	Mali
005	ADI-D	Senegal
006	ADI-B	Sudan
007	AFG	Somalia
008	ARF-A	Botswana
009	ARF-H	Burundi
010	ARF-B	Lesotho
011	ARF-C	Malawi
012	ARF-D	Swaziland
013	ARF-E	Zaire
014	ARF-F	Zambia
015	ARF-G	Zimbabwe
016	ARS-M	Mean Solution (Kenya and Tanzania)
017	ARS-A	Kenya
018	ARS-B	Tanzania
019	PHA	Djibouti
020	BID	Guinea-Bissau

021	CAP	South Africa
022	CGE	Tunisia
023	DAL	Guinea
024	EUR-F	Egypt
025	EUR-T	Tunisia
026	LEH	Ghana
027	LIB	Liberia
028	MAS	Eritrea
029	MER	Morocco
030	MIN-A	Cameroon
031	MIN-B	Nigeria
032	MPO	Gabon
033	NSD	Algeria
034	OEG	Old Egypt
035	PTB	Mean Solution (Burkina Faso and Niger)
036	PTN	Congo
037	SCK	Namibia
038	SRL	Sierra Leone
039	VOR	Algeria
040	AIN-A	Bahrain Island
041	AIN-B	Saudi Arabia
042	BAT	Sumatra (Indonesia)
043	EUR-H	Iran
044	HKD	Hong Kong
045	HTN	Taiwan
046	IND-B	Bangladesh
047	IND-I	India and Nepal
048	INF-A	Thailand
049	ING-A	Vietnam (near 16deg N)
050	ING-B	Con Son Island (Vietnam)

051	INH-A1	Thailand (1997)
052	IDN	Indonesia
053	KAN	Sri Lanka
054	KEA	West Malaysia and Singapore
055	KGS	Korean Geodetic System
056	NAH-A	Masirah Island (Oman)
057	NAH-B	United Arab Emirates
058	NAH-C	Saudi Arabia
059	FAH	Oman
060	QAT	Qatar
061	SOA	Singapore
062	TIL	Brunei and East Malaysia (Sarawak and Sabah)
063	TOY-M	Mean Solution (Japan, Okinawa and South Korea)
064	TOY-A	Japan
065	TOY-C	Okinawa
066	TOY-B	South Korea
067	AUA	Australia and Tasmania (Australian Geodetic 1966)
068	AUG	Australia and Tasmania (Australian Geodetic 1984)
069	EST	Estonia
070	EUR-M	Mean Solution (Europe 1950)
071	EUR-A	Western Europe (1950)
072	EUR-E	Cyprus
073	EUR-G	England, Channel Islands, Scotland and Shetland Islands
074	EUR-K	England, Ireland, Scotland and Shetland Islands
075	EUR-B	Greece
076	EUR-I	Italy (Sardinia)
077	EUR-J	Italy (Sicily)
078	EUR-L	Malta
079	EUR-C	Finland and Norway
080	EUR-D	Portugal and Spain

081	EUS	Mean Solution (European 1979)
082	HJO	Iceland
083	IRL	Ireland
084	OGB-M	Mean Solution (England, Isle of Man, Scotland, Shetland Islands and Wales)
085	OGB-A	England
086	OGB-B	England, Isle of Man and Wales
087	OGB-C	Scotland and Shetland Islands
088	OGB-D	Wales
089	MOD	Sardinia
090	SPK-A	Hungary
091	SPK-B	Poland
092	SPK-C	Czechoslovakia
093	SPK-D	Latvia
094	SPK-E	Kazakhstan
095	SPK-F	Albania
096	SPK-G	Romania
097	CCD	Czechoslovakia
098	CAC	Mean Solution (Florida and Bahamas)
099	NAS-C	Mean Solution (CONUS)
100	NAS-B	Western USA
101	NAS-A	Eastern USA
102	NAS-D	Alaska (excluding Aleutian islands)
103	NAS-V	Aleutian islands (East of 180deg W)
104	NAS-W	Aleutian islands (West of 180deg W)
105	NAS-Q	Bahamas (excluding San Salvador Island)
106	NAS-R	San Salvador Island
107	NAS-E	Canada Mean Solution (including Newfoundland)
108	NAS-F	Alberta and British Columbia
109	NAS-G	Eastern Canada

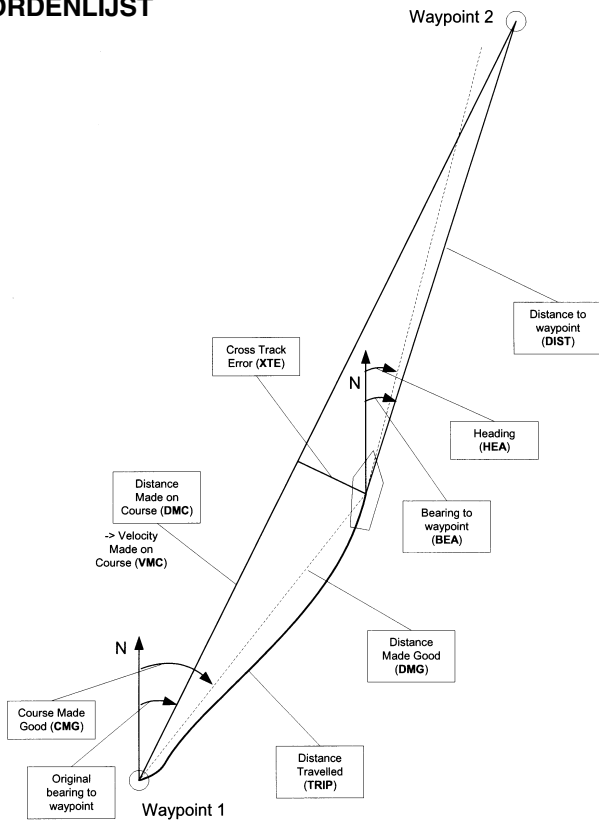
110	NAS-H	Manitoba and Ontario
111	NAS-I	NW Territories and Saskatchewan
112	NAS-J	Yukon
113	NAS-O	Canal Zone
114	NAS-P	Caribbean
115	NAS-N	Central America
116	NAS-T	Cuba
117	NAS-U	Greenland (Hayes Peninsula)
118	NAS-L	Mexico
119	NAR-A	Alaska (excluding Aleutian Islands)
120	NAR-E	Aleutian Islands
121	NAR-B	Canada
122	NAR-C	CONUS
123	NAR-H	Hawaii
124	NAR-D	Mexico and Central America
125	BOO	Colombia
126	CAI	Argentina
127	CHU	Paraguay
128	COA	Brazil
129	PRP-M	Mean Solution (Bolivia, Chile, Columbia, Ecuador, Guyana, Peru and Venezuela)
130	PRP-A	Bolivia
131	PRP-B	Northern Chile (near 19deg S)
132	PRP-C	Southern Chile (near 43deg S)
133	PRP-D	Colombia
134	PRP-E	Ecuador
135	PRP-F	Guyana
136	PRP-G	Peru
137	PRP-H	Venezuela
138	HIT	Southern Chile (near 53deg S)

139	SAN-M	Mean Solution
140	SAN-A	Argentina
141	SAN-B	Bolivia
142	SAN-C	Brazil
143	SAN-D	Chile
144	SAN-E	Colombia
145	SAN-F	Ecuador (excluding Galapagos Islands)
146	SAN-J	Baltra, Galapagos Islands
147	SAN-G	Guyana
148	SAN-H	Paraguay
149	SAN-I	Peru
150	SAN-K	Trinidad and Tobago
151	SAN-L	Venezuela
152	ZAN	Suriname
153	AIA	Antigua, Leeward Islands
154	ASC	Ascension Island
155	SHB	St. Helena Island
156	BER	Bermuda Islands
157	DID	Deception Island, Antarctica
158	FOT	Nevis, St. Kitts, Leeward Islands
159	GRA	Faial, Graciosa, Pico, Sao Jorge and Terceira Islands (Azores)
160	ISG	South Georgia Islands
161	LCF	Cayman Brac Island
162	ASM	Montserrat, Leeward Islands
163	NAP	Trinidad and Tobago
164	FLO	Corvo and Flores Islands (Azores)
165	PLN	Canary Islands
166	POS	Porto Santo and Madeira Islands
167	PUR	Puerto Rico and Virgin Islands
168	QUO	South Greenland

169	SAO	Sao Miguel, Santa Maria Islands (Azores)
170	SAP	East Falkland Island
171	SGM	Salvage Islands
172	TDC	Tristan Da Cunha
173	ANO	Cocos Islands
174	GAA	Republic of Maldives
175	IST	Diego Garcia
176	KEG	Kerguelen Island
177	MIK	Mahe Island
178	REU	Mascarene Island
179	AMA	American Samoa Islands
180	ATF	Iwo Jima
181	TRN	Tern Island
182	ASQ	Marcus Island
183	IBE	Efate and Erromango Islands
184	CAO	Phoenix Islands
185	CHI	Chatham Islands (New Zealand)
186	GIZ	Gizo Island (New Georgia Islands)
187	EAS	Easter Islands
188	GEO	New Zealand
189	GUA	Guam
190	DOB	Guadalcanal Island
191	JOH	Johnston Island
192	KUS	Caroline Islands, Fed. States of Micronesia
193	LUZ-A	Philippines (excluding Mindanao Island)
194	LUZ-B	Mindanao Island
195	MID	Midway Islands
196	OHA-M	Mean Solution (Old Hawaiian)
197	OHA-A	Hawaii
198	OHA-B	Kauai

199	OHA-C	Maui
200	OHA-D	Oahu
201	PIT	Pitcairn Islands
202	SAE	Espirito Santo Island
203	MVS	Viti Levu Island (Fiji Islands)
204	ENW	Marshall Islands
205	WAK	Wake Atoll
206	BUR	Bungka and Belitung Islands
207	CAZ	Camp McMurdo Area, Antarctica
208	EUR-S	Iraq, Israel, Jordan, Lebanon, S. Arabia and Syria
209	GSE	Kalimantan (Indonesia)
210	HEN	Afghanistan
211	HER	Former Yugoslavia
212	IND-P	Pakistan
213	PUK	Russia
214	TAN	Madagascar
215	VOI	Tunisia/Algeria
216	VOI-2	Tunisia/Algeria
217	YAC	Uruguay
218	RT90	Sweden
254	KKJ	Kartta Koordinaatiojärjestelmä, Finland
255	WGS84	Global WGS84 coordinate system

7. WOORDENLIJST

Bearing (bea)	De kompasrichting vanaf uw huidige locatie tot een bestemming
Course	Een vastgestelde route tussen twee locaties, niet noodzakelijk een rechte lijn.
Course Made Good (cmg)	Richting vanaf het beginpunt tot aan de huidige locatie.
Cross Track Error (xte)	Afwijken van de geselecteerde koers naar de bestemming in graden.
Distance from start (dfs)	Afstand vanaf het beginpunt.
Distance Made Good (dmg)	De afstand die is afgelegd vanaf het beginpunt in een rechte lijn richting de bestemming.
Distance Made on Course (dmc)	De afstand die is afgelegd met de gekozen koers richting de bestemming.
Distance to lay line (dll)	Afstand naar de optimal line richting een waypoint.
Distance to finish (dtf)	Afstand tot de finishlijn.
Distance to start line (dsl)	Afstand tot de startlijn.
Estimated Time of Arrival (eta)	De geschatte aankomsttijd tot de bestemming gebaseerd op de huidige snelheid.
Estimated Time Enroute (ete)	De geschatte reistijd naar de huidige bestemming gebaseerd op de huidige snelheid en koers.
Global Positioning System (GPS)	Een satelliet volgsysteem
Heading (hea)	Kompasrichting met de huidige koers.
Knots (kt)	Snelheid in zeemijlen per uur.

Latitude	Hoekafstand Noord of Zuid van de evenaar.
Lay line	Optimale lijn naar een waypoint gebaseerd op de windrichting.
Longitude	Hoekafstand West of Oost van de meridian.
Nautical Mile	Een zeemijl is gelijk aan 1852 meter.
Navigation	Reizen tussen twee locatie op een route met de wetenschap van de huidige locatie m.b.t. de route.
Position	Exacte kaartcoördinaat van een gegeven locatie.
Tack	Richting van het schip m.b.t. de wind.
Tack angle difference (tad)	Een koersverandering die veroorzaakt wordt door de wind.
Time to Lay line (ttl)	De tijd die het duurt om een optimal line te bereiken naar een waypoint.
Time to Start line (tsl)	De tijd die het duurt om de startlijn te bereiken die gebaseerd is op de huidige snelheid en locatie.
Time of Sunrise (tsr)	Geschatte tijd tot zonsopgang gebaseerd op een GPS vaststelling.
Time of Sunset (tss)	Geschatte tijd tot zonsondergang gebaseerd op een GPS vaststelling.
Time to Waypoint (ttw)	Geschatte tijd tot de volgende waypoint gebaseerd op de huidige snelheid en locatie.
Velocity Made Good (vmg)	Effectieve snelheid in de richting van de wind.
Velocity Made on Course (vmc)	Snelheid tijdens de koers naar de huidige bestemming.

Waypoint	Locatie coördinaten op een koers die opgeslagen zijn in het Suunto M9 geheugen.
Wind shift	Koersverandering in graden veroorzaakt door de wind.

8. COPYRIGHT EN HANDELSMERK

Deze publicatie en de inhoud ervan zijn het eigendom van Suunto Oy en zijn uitsluitend bestemd voor gebruik door zijn klanten voor het verkrijgen van kennis en belangrijke informatie betreffende de bediening van de Suunto G9 producten.

Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt of verspreid voor andere doeleinden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Suunto Oy.

Suunto, Suunto M9 en de bijbehorende logos zijn geregistreerde handelsmerken van Suunto Oy. Alle rechten zijn voorbehouden.

Ondanks de grote zorgvuldigheid die we hebben betracht bij de samenstelling van deze handleiding, kunnen aan deze handleiding geen rechten worden ontleend. De inhoud hiervan kan te allen tijde zonder melding vooraf worden gewijzigd. De nieuwste versie van dit document kunt u altijd downloaden in www.suunto.com.

9. CE

Het CE merk wordt gebruikt om de conformiteit met de Europese Unie EMC directive 89/336/EEC vast te stellen.

10. GARANTIEBEPERKINGEN EN ISO 9001 EISEN

Wanneer dit product een defect vertoont dat te wijten is aan materiaal- en/of fabricatiefouten, zal Suunto Oy uitsluitend na goedkeuring, dit zonder kosten repareren of vervangen, tot twee (2) jaar na de datum van aankoop. Deze garantie betreft alleen de oorspronkelijke afnemer en dekt alleen gebreken die te wijten zijn aan materiaal en fabricage fouten die zich voordoen bij normaal gebruik in de garantieperiode.

Het dekt niet vervanging van batterijen, schade of afwijkingen als gevolg van een ongeval, misbruik, slordigheid, verkeerd gebruik, verandering of wijziging aan het product, of elk gebruik van het product buiten het gebied van de gepubliceerde specificaties, of elke oorzaak die niet door deze garantie wordt gedekt.

Er bestaan geen speciale garantiegevallen in aanvulling op bovengenoemde lijst.

Tijdens de garantieperiode mag de klant goedkeuring aanvragen voor reparatie door contact op te nemen met Suunto Oy klantenservice.

Suunto Oy, en haar dochterondernemingen kunnen in geen enkel geval aansprakelijk worden gesteld voor directe of indirecte schade, veroorzaakt door het gebruik of een verkeerd gebruik van het product. Suunto Oy en haar dochterondernemingen stellen zich niet aansprakelijk voor verlies of schadeclaims door derden, die mogelijk als gevolg van het gebruik van dit instrument zouden kunnen ontstaan.

Het kwaliteitssysteem van Suunto is gecertificeerd door Det Norske Veritas die voldoen aan de ISO 9001 norm in alle activiteiten van SUUNTO Oy (Quality Certificate No. 96-HEL-AQ-220)

11. AANSPRAKELIJKHEID

Omdat zowel de GPS satellieten en het afleversysteem niet in het bezit is van of onderhouden wordt door Suunto, is Suunto niet aansprakelijk voor mogelijke storingen, verandering in positiekwaliteit of de onderbreking van de GPS service in de toekomst. Suunto zal geen producten terugnemen i.v.m veranderingen van de GPS-service.

Dit apparaat voldoet aan Part 15 van de FCC beperking voor klasse B digitale apparaten. Dit apparaat genereert, gebruikt en kan radio golf lengtes uitstralen en, indien niet geïnstalleerd of worden gebruikt volgens de aanwijzingen, kan nadelige storingen veroorzaken in radiocommunicatie. Er is geen garantie dat storingen niet zou kunnen gebeuren in een bepaald geval. Als dit apparaat nadelige storing veroorzaakt aan andere apparaten, kunt u dit voorkomen door het apparaat ergens anders neer te zetten. Raadpleeg een erkend Suunto dealer of een andere gekwalificeerde deskundige als het probleem zich niet oplost. De werking is afhankelijk van de volgende voorwaarden: (1) Dit apparaat mag geen nadelige storing veroorzaken, en, (2) dit apparaat moet iedere storing die het ontvangt accepteren, waaronder storing die ongewenste werking kan veroorzaken. Reparaties dienen alleen te worden uitgevoerd door erkende Suunto service personeel. De garantie vervalt als reparaties zijn uitgevoerd door onbevoegd personeel.

WAARSCHUWING

Lees deze handleiding. Lees aandachtig deze handleiding in zijn geheel en let vooral op de waarschuwing die hieronder zijn aangegeven. Zorg ervoor dat u het gebruik, de getoonde informatie en beperkingen van dit instrument begrijpt voordat u het gaat gebruiken.

WAARSCHUWING

Gebruik de Suunto M9 niet als uw enige navigatiehulp. Gebruik alle navigatiehulpmiddelen die aanwezig zijn zoals kaarten, kompas, zicht e.d. en vergelijk deze met de Suunto M9 navigatiegegevens. Zorg dat alle tegenstrijdige informatie is opgelost voordat u verder gaat met de reis.

WAARSCHUWING

Dit instrument is alleen bestemd voor recreatief gebruik. Gebruikt dit instrument niet om metingen te verkrijgen die nodig zijn voor professionele of industriële precisie.

www.suunto.com

Made in Finland